

Kvalitetsrapport 2020/2021

Bildningsnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	4
1.1 Väsentliga händelser under läsåret	4
1.2 Covid-19 och dess effekter på verksamheten.....	5
2 Övergripande förutsättningar.....	8
2.1 Barnantal och personalstatistik förskola.....	8
2.2 Elevantal och personalstatistik grundskola	9
2.3 Elevantal och personalstatistik grundsärskola.....	10
2.4 Elevantal och personalstatistik fritidshem.....	11
2.5 Elevantal och personalstatistik gymnasieskola	12
2.6 Elevantal och personalstatistik gymnasiesärskola.....	16
3 Normer och värden	18
3.1 Förskolans arbete med normer och värden.....	18
3.2 Grundskolans arbete med normer och värden.....	20
3.3 Grundsärskolans arbete med normer och värden	22
3.4 Fritidshemmets arbete med normer och värden	23
3.5 Gymnasieskolan	24
3.6 Gymnasiesärskolan.....	25
4 Kunskaper, utveckling och lärande.....	27
4.1 Förskolan.....	27
4.2 Grundskolan	30
4.3 Grundsärskolan.....	35
4.4 Fritidshemmet.....	36
4.5 Gymnasieskolan	37
4.6 Gymnasiesärskolan.....	41
5 Barns och elevers ansvar och inflytande	43
5.1 Förskolan.....	43
5.2 Grundskolan	44
5.3 Grundsärskola.....	45
5.4 Fritidshemmet.....	45
5.5 Gymnasieskolan	46
5.6 Gymnasiesärskola.....	47
6 Skola och hem samt övergång och samverkan	48
6.1 Förskolan.....	48
6.2 Grundskolan	48
6.3 Grundsärskola.....	50

6.4	Fritidshem.....	51
6.5	Gymnasiesärskolan.....	51
6.6	Gymnasieskolan	51
7	Förskolan, skolan och omvärlden	53
8	Uppföljning av nämndens prioriterade mål	54
8.1	Bättre hälsa samt ökad trygghet och studiero i förskola och skola	54
8.2	Högre måluppfyllelse och förbättrade studieresultat.....	55
8.3	Digital transformation i förskolan och skolan.....	56
8.4	Samverkan förskola, skola och näringsliv.....	57
9	Prioriterade utvecklingsområden	63
9.1	Förskolans utvecklingsområden	63
9.2	Grundskolans utvecklingsområden	64
9.3	Grundsärskolans utvecklingsområden.....	66
9.4	Fritidshemmets utvecklingsområden.....	66
9.5	Gymnasieskolans utvecklingsområden	66
9.6	Gymnasiesärskolans utvecklingsområden.....	67

1 Inledning

Skollagens krav på systematiskt kvalitetsarbete innebär att rektor systematiskt och kontinuerligt ska följa upp verksamheten, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planera och genomföra åtgärder som bidrar till att utveckla utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska främst fungera som ett verktyg för enhetens fortlöpande utvecklingsarbete. I andra hand ska det ge beslutsfattarna en väl underbyggd bild för att förvaltningsövergripande satsningar ska kunna göras.

Det viktigaste förbättringsarbetet är det som påverkar vad som sker i mötet med barn och elever. Det systematiska kvalitetsarbetet ska därför utgå ifrån vad som gynnar barnens och elevernas utveckling och lärande. Det är viktigt att identifiera utvecklingsområden som sedan konkretiseras så att alla barn och elever oavsett kön, socioekonomisk bakgrund eller annat, får den utbildning de har rätt till utifrån såväl kvalitets- som likvärdighetsaspekter.

Bildningsförvaltningens systematiska kvalitetsarbete utgår från skollagen och läroplanernas krav och mål samt bildningsnämndens effektmål.

Bildningsnämndens effektmål för 2021

- Bättre hälsa samt ökad trygghet och studiero i förskola och skola
- Digital transformation i förskolan och skolan
- Högre måluppfyllelse och förbättrade studieresultat i förskola och skola
- Samverkan förskola, skola och näringsliv

1.1 Väsentliga händelser under läsåret

Vid uppstarten av höstterminen 2020 informerades ledning och personal för förskola och grundskola om en kommande organisationsutveckling i bildningsförvaltningen. Enligt informationen som gavs skulle inte personalens tjänster beröras, utan endast ledningsfunktioner. Trots detta ledde det till en stor oro ute i verksamheten. Även gymnasiets tidigare organisationsutveckling och rörlighet i ledningsfunktionerna har varit en händelse som påverkat verksamheterna. Det har blivit tydligt vilken stark roll ledningens funktion i en organisation har. Mycket trygghet vilar i vem som leder och hur. Påbörjade förändringsarbeten, långsiktig personalvård, kvalitetsarbete och relationsskapande med vårdnadshavare äventyras. En långdragen process påverkar även ledningen i sin profession, men sammanfattningsvis har skolledarna lett verksamheterna med lugn och stabilitet för att bemöta oro och undervisningen har genomförts som planerat.

Då antalet barn i kö till några förskolor var högt togs beslut under hösten att flytta dessa förskolors femåringar till närbelägen grundskolas lokaler. På så sätt kunde plats för yngre barn skapas på avdelningarna. Det innebar även en tidigare förflyttning till äldre barns avdelningar för vissa barngrupper. Genom en tydlig och tidig information från ledning och personal till vårdnadshavare har verksamheten för femåringar i grundskolans lokaler fungerat väl. Tidigare erfarenhet av flytt till grundskolan av femåringar gav en trygghet i planeringen, och utvärderingar och resultat i vårdnadshavarenkäter visar att det fungerade mycket bra på enheterna.

Tre mindre förskolor har avvecklats under året och barnen och personalen har bytt förskola. Avvecklingarna och förflyttningarna fungerade väl och framförhållning, god planering, nära samarbete och god kommunikation var viktiga ingredienser för att minska oro i förändringsarbetet, vilket skolledarna och pedagogerna hanterade föredömligt.

Inom gymnasiesärskolan togs beslut att programmet för administration, handel och varuhantering samt programmet för fastighet, anläggning och byggnation skulle starta till hösten 2021. Syftet med att starta dessa två nationella program, för att komplettera det befintliga utbudet av individuella program i gymnasiesärskolan, är att bättre tillgodose alla elevers utbildningsbehov inom kommunen.

Tidigare har de elever som ska läsa nationella program inom gymnasiesärskolan endast kunnat söka sig till andra kommuners gymnasiesärskolor.

Beslut fattades att omvandla den tidigare centrala särskilda undervisningsgruppen Borgen, med inriktning mot elever med autism, till en egen skolenhet i form av resursskola. Beslutet föranledde att processen där rektorer anmäler behov av undervisning på den särskilda undervisningsgruppen Borgen var tvungen att avbrytas. Ett arbete har inletts för att säkerställa en tydlig och rättssäker mottagning till resursskolan Borgen inför läsåret 2022/2023.

Handlingsplanen för att stärka nyanlända och flerspråkiga elevers lärande, som tagits fram inom ramen för ett treårigt samarbetsprojekt med Skolverket, implementerades med start läsåret 2020/2021. En handlingsplan för högpresterande elever har tagits fram och arbetet för att implementera den i verksamheten har inletts.

1.2 Covid-19 och dess effekter på verksamheten

Den sedan tidigt 2020 pågående pandemin covid-19 fortsatte att påverka verksamheten under det aktuella läsåret.

Förskolorna har under läsåret fått göra kontinuerliga anpassningar utifrån rådande restriktioner, riskbedömningar och riktlinjer har upprättats och uppdaterats. Periodvis har det varit hög personalfrånvaro som dock sammanfallit med hög barnfrånvaro vilket har gjort att många enheter har kunnat strukturerat om och inte behövt ta in vikarier. Det har dock samtidigt inneburit att personal har fått ändra tider och till viss del även fått arbeta över. När den mesta av undervisningen har bedrivits utomhus för att minska smittspridning har både barn och pedagoger lärt känna varandra bättre och nya former för utomhusundervisning i förskolan har utvecklats. Miljön och materialet för utomhusbruk har utvecklats. Utomhusvistelsen och med det ökad motorisk träning har varit positiv för barnens hälsa, då andra i förskola vanligt förekommande sjukdomar nästan helt uteblivit. Samarbetet mellan förskolornas avdelningar har utvecklats vilket har lett till att nya relationer mellan personal och barn utvecklats.

Samtidigt har pandemin inneburit att förskolorna inte har kunnat göra längre utflykter eller studiebesök. Som en konsekvens har kontakten med omvärlden minskat och barn som växer upp i socioekonomiskt heterogena områden har gått miste om nya erfarenheter. Samverkan med hemmet, en viktig del i förskolans arbete, har försvårats när fysiska möten inte har varit möjliga. Svårigheterna i att informera och visa verksamheten för vårdnadshavare löstes dels genom information via kommunikationsplattformar men också genom att flytta dokumentationen till fönstren. Eftersom fysiska möten inte var möjliga har utvecklingssamtalen varit digitala. Förskolorna rapporterar att kvaliteten i utvecklingssamtalen har varit varierande, som ett resultat av att inte alla vårdnadshavare är vana vid digitala möten, inte har adekvat teknisk utrustning eller har begränsade kunskaper i svenska. Inskolning av nya barn har tagit längre tid då flera barn som ett resultat av social distansering inte är vana vid nya kontakter och på grund av symtom inte har kunnat ha en kontinuerlig vistelse på förskolan. En del vårdnadshavare har uttryckt oro för smitta och under längre perioder valt att inte lämna sitt barn på förskolan. Den långsiktiga konsekvensen kan bli att barnen kommer efter i sin språkliga och sociala utveckling.

En förskoleenhet, Slättens förskola, fick under hösten 2020 ett större utbrott av covid-19 bland personalen och viruset spreds på förskolan. Situationen blev ohållbar och tillsammans med förvaltningen togs beslutet att "stänga" aktuell förskolas lokaler och omorganisera verksamheten till uteverksamhet. All personal från förskolan sattes i karantän under en period. Visst arbete kunde utföras hemifrån. Vårdnadshavare uppmanades att ombesörja omsorgen för sitt barn på annat sätt i möjligaste mån, vilket resulterade i att barnantalet landade mellan 20-30 barn av ca 110. Då verksamhet utomhus av väderskäl inte kunde genomföras under senare delen av hösten, fick beslutet om uteverksamhet omprövas. Ett antal vikarier, personal från ledningsfunktioner och inlånad personal från andra enheter i kommunen, bemannade aktuell förskola under två veckor. Då

den aktuella förskolan var först ut i kommunen att drabbas på detta omfattande sätt fanns ingen erfarenhet att luta sig mot. Vissa beslut togs för snabbt, vissa beslut togs för långsamt och blev för omständliga i denna svåra process. Exempelvis togs beslutet att flytta verksamheten till utegården på Ängens förskola för snabbt, vilket resulterade i en onödig oro och stress för de barn och vårdnadshavare som trots allt behövde omsorg. En bidragande orsak till beslutet fanns i måltidsproblematiken där köket på Slättens förskola till en början inte skulle vara öppet. Vidare har utvärderingar visat att beslutet att stänga ner förskolan togs ett par dagar för sent, då personalen smittades under dessa dagar. Antalet barn som blev smittade under denna tid har inte kunnat fastställas då tester på yngre barn inte gjordes vid denna tidpunkt, och den allmänna hållningen från Folkhälsomyndigheten var att barn inte förde smittan vidare. Vidare visar sjukfrånvaron på aktuell förskola att personalen påverkades också långsiktigt. Korttidsfrånvaron har under vårterminen 2021 varit mycket hög. Det har påverkat tryggheten för barn, vårdnadshavare och ökat belastningen på pedagogerna.

Pedagogerna har under året dagligen behövt vara flexibla och personal har flyttats mellan avdelningarna både på denna förskola men även på övriga. Uppgiften att dagligen omorganisera och tillsätta eventuella vikarier har på flera enheter helt tagits över av rektor och biträdande rektor, vilket i sin tur ökat deras arbetsbelastning väsentligt. Personalen uttrycker i sina utvärderingar en upplevd hög arbetsbelastning under året. Planerings- och reflektionstid har uteblivit för många. En genomgående reflektion är att dialogen mellan vårdnadshavare och personal var ansträngd, framförallt under senare delen av läsåret. Personalens ansvar för att skicka hem barn med symptom har ifrågasatts av vårdnadshavare, vilket skapade en hög stress hos personal. Därutöver har personal i förskolan med anhöriga i riskgrupp upplevt en oro kring sin arbetssituation.

Grundskolornas påverkan av pandemin har delvis varit av en annan karaktär. Analysen av frånvarostatistik i grundskolan visar att de elever som innan pandemin hade en hög frånvaro har varit borta från skolan i ännu högre utsträckning. Perioder av fjärrundervisning visade sig dock vara gynnsamt för flera av de elever som av olika anledningar har svårt att vistas i skolans miljö. Dels har de kunna följa med i undervisningen, men framförallt har känsla av sammanhang och delaktighet, trots frånvaro, i vissa fall har ökat. Elever som varit hemma en längre tid p.g.a. sjukdom, karantän eller fjärrundervisning har dock i stor utsträckning haft svårt att komma tillbaka till skolan. Dels uppger elever att de känner en oro för att komma tillbaka till det sociala sammanhanget, men också för att de har kommit efter i skolarbetet. Skolorna har därför arbetat med individuella lösningar, som t.ex. ökat mentorstöd och hjälp med avskalade uppgifter. Under våren genomfördes en längre period med distansundervisning för eleverna i årskurs 7, 8 och 9. De elever som av olika skäl inte kunde tillgodogöra sig fjärrundervisning erbjöds närundervisning i skolans lokaler. Eleverna i årskurs 8 och 9 hanterade utmaningen bättre än de yngre eleverna på högstadiet, som enligt vad skolorna erfar tappade kraft och motivation vilket visade sig särskilt tydligt vid återgången till närundervisning. En varaktig effekt av fjärrundervisning är att lärare har justerat sina planeringar så att de redan från början möjliggör så att alla elever kan ta del av undervisningen på något sätt, även om de inte är på plats. Det ska dock noteras att möjligheten till fjärr- och distansundervisning är hårt reglerad i lagstiftningen.

Språkvalet i årskurs 6 gällande elever från skolor som transporteras till andra skolor för sin undervisning har under en stor del av läsåret varit komplex. Dubbel personal har behövts inom enheten då lärarna som undervisat språkvalen haft fjärrundervisning och eleverna har befunnit sig i sina hemklassrum med annan personal som ansvarat för tillsynen. På grund av tekniska problem närundervisades eleverna på Serresjöskolan delar av läsåret. Det medförde att ytterligare personal krävdes från Liljeborgsskolan inte bara för att undervisa utan också för att säkerställa att eleverna på Serresjöskolan följde riktlinjerna utifrån rådande pandemi samt att tillsynsansvaret uppfylldes. För att kompensera de eventuella kunskapsstapp som detta medförde kommer språkvalsorganisationen att förstärkas under hösten 2021.

Covid-19 har påverkat eleverna inom grundsärskolan med inriktning ämnesområden och gymnasiesärskolans individuella program stort. Flertalet av de elever som undervisas där tillhör

medicinska riskgrupper. Inom grund- och gymnasiesärskolan arbetades det fram trygga grundstrukturer så att personal- och elevgrupper hölls åtskilda i rum och i vissa fall även i tid. Anpassningarna föll väl ut ur smittskyddsperspektiv, men fick en negativ påverkan på samarbetena inom och mellan de isolerade arbetslagen. Inga vikarier togs in under denna period, som en direkt konsekvens av pandemin. Under den inledande delen av pandemin rådde det stor osäkerhet kring hur långvarig den skulle bli och många elever blev därför frånvarande under förhållandevis lång tid. Fjärrundervisning är inte möjligt för denna elevgrupp. Ett lägre elevantal i denna personalintensiva verksamhet betydde dock en högre frekvens av de aktiviteter som är mer personalkrävande för de närvarande eleverna. Under senare delen av vårterminen minskade smittspridningen i det omkringliggande samhället med följden att grund- och gymnasiesärskolan kunde återgå till sin normala skolverksamhet och samtidigt genomföra fler uteaktiviteter.

Personalens frånvaro har i perioder varit hög. Personalen visade tidigt tecken på utmattningsmen och oro för att vistas på arbetsplatserna. Ett stort fokus lades därför på att skapa en skolmiljö som var så smittsäker som möjligt, genom att glesa ut i korridorer och klassrum samt lunchtider. Frånvaron av personal har varit stundom hög och lösningar för att hantera personalnärvaron har upptagit både tid och kraft från verksamheten. En konsekvens av hög personalfrånvaro har bl.a. varit att lärares planeringstid har minskat då de har behövt gå in och täcka upp för sina kollegor. Även andra professioner i skolan har satt sin egen verksamhet åt sidan för att säkerställa vuxennärvaro bland eleverna. Hög stressnivå har periodvis präglat verksamheten med anledning av detta.

Planerad kvalitets- och kompetensutveckling fick revideras markant, framförallt inför vårterminen. Utveckling inom fokusområdena har till stor del genomförts men digitalt vilket har medfört att det kollegiala lärandet inte har utvecklats som förväntat. För att möjliggöra för planering som fallit bort och för att minska stressnivån har skolorna därför i perioder strukit all kompetensutveckling eller annan mötestid. En negativ konsekvens av detta är att fortbildningsinsatser inte kunnat genomföras i planerad omfattning med resultatet att takten i kvalitetsutvecklingen har minskat. Samtidigt har det inneburit att det har frigjorts tid för planering och efterarbete för den pedagogiska personalen, vilket bidragit till minskad stress.

2 Övergripande förutsättningar

2.1 Barnantal och personalstatistik förskola

Barnantal och personalstatistik

Förskola	2018/2019	2019/2020	2020/2021	Riket
Andel barn 1-5 år inskrivna i förskola, %	87,0	87,0	87,2	86,9
Andel årsarbetare med förskollärarexamen, %	56,0	56,0	61,0	43,0
Personaltäthet, antal barn per heltidstjänst	5,9	6,0	6,1	5,2

I Trelleborgs förskolor leds verksamheten av rektor och biträdande rektor. I den under läsåret gällande organisationen har rektor oftast störst personalansvar och biträdande rektor ett mindre personalansvar och ett övergripande ansvar för t.ex. kvalitetsarbetet. I förskolans organisation finns en ansvarig förskollärare på varje avdelning, med ansvar för att utveckla och följa utvecklingsområden tillsammans med sina kollegor på avdelningen.

Inom utvecklingsarbetet ansvarar ofta biträdande rektor för planering, uppföljning och analys av bl.a kompetensutvecklingsinsatser och det kollegiala lärandet. Rektor och biträdande rektor har ett gemensamt ansvar för att följa de mål som finns uppsatta från förvaltning och från förskolan. Specialpedagoger i förskolan har tillsammans med ledningen ett ansvar att följa alla barns enskilda behov utifrån de nationella målen. För att säkerställa detta finns specialpedagogen tillgänglig på förskolorna, både som stöd för pedagoger men också för enskilda barn. Specialpedagogerna ansvarar även för implementering av handlingsplanen för att stärka nyanlända och flerspråkiga barn och elevers lärande och introducering av "Bornholmsmodellen". Förskolan har även tillgång till skolpsykologernas kompetens. Skolpsykologerna kan t.ex. handleda pedagogerna i bemötandet av barn med olika funktionsnedsättningar inom NPF-området.

Barngruppernas storlek varierar i förskolan. Utvärderingar och jämförelser med Skolverkets rekommendationer visar att barngrupperna är förhållandevis stora på flera förskolor. Pedagogerna har utvärderingar beskrivit att uppdelning i mindre grupper är en förutsättning för att undervisning ska kunna ske och vara framgångsrik. Personalen uttrycker dock att de upplever det problematiskt då det endast kan ske under viss tid under dagen och endast då ordinarie personal är på plats. Både personal och vårdnadshavare upplever att barnantalet i förskolornas grupper är höga. Barnen har ofta långa vistelsetider, d.v.s. är på förskolan från tidig morgon till sen eftermiddag. Det ger en utmaning i schemaläggning av personal då deras timmar inte räcker till för att täcka personalbehovet under hela dagen. Förvaltningens analys och mätningar av faktiskt antal närvarande barn visar dock att det i kommunens förskolor är en stor skillnad mellan antal inskrivna barn och antal faktiskt närvarande barn vid mätpunkterna.

Analysen av personalsammansättningen i förskolan visar att 61 procent av antalet heltidstjänster har förskollärarexamen. Det finns dock stora variationer mellan förskolorna och där förskollärartätheten är som lägst drabbas det kollegiala lärandet och reflekterande samtal mellan förskollärare minskar eller i vissa fall helt uteblir. Förskollärare får på dessa enheter göra mer av dokumentationen och de administrativa uppgifterna då detta inte får utföras av barnskötare.

Samtidigt som andelen heltidstjänster med förskollärarexamen ökar så ökar även antal barn per heltidstjänst i kommunens förskolor. Ökningen är inte markant men ändå värd att nämna.

Anledningen till detta är att förskolorna har prioriterat att anställa behörig, utbildad personal, men med en högre lön, före utbildad personal med lägre lön. Det ökande antalet utbildade förskollärare

kommer dock på sikt att vara en framgångsfaktor för måluppfyllelsen i förskolan.

2.2 Elevantal och personalstatistik grundskola

Elevantal

Grundskola (inkl förskoleklass)	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Förskoleklass	481	546	515
Årskurs 1	512	486	550
Årskurs 2	542	521	490
Årskurs 3	518	544	535
Årskurs 4	477	483	510
Årskurs 5	464	473	487
Årskurs 6	474	459	469
Årskurs 7	478	458	452
Årskurs 8	459	473	454
Årskurs 9	462	453	483
Antal elever totalt	4 867	4 896	4 945

Elevstatistik

Grundskolan	2018/2019	2019/2020	2020/2021	Riket
Nyinvandrade och elever med okänd bakgrund i kommunal grundskola åk. 1-9, andel (%) Totalt	4,7	4,6	4,9	6,4
Elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning, åk 1-9 i kommunal grundskola, lägeskommun, andel (%) Totalt	53	54	54	59
Utländsk bakgrund bland elever i åk 1-9, kommunala skolor, andel (%) Totalt	22	22	23	26

Personalstatistik

Grundskola	2018/2019	2019/2020	2020/2021	Riket
Lärare med pedagogisk högskoleexamen i kommunal grundskola åk 1-9, andel (%)	85,5	85,0	82,8	83,3
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola	73,9	72,4	70,8	72,2

Åk 1-9, kommunala skolor, andel (%)				
Elever/lärare (årsarbetare) i kommunal grundskola åk 1-9, lägeskommun, antal	13,4	13,3	13,3	12,0

Antalet elever i grundskolan fortsätter att öka, med variationer mellan årskurserna. I ett fåtal tillfällen har antalet elever minskat mellan årskurserna. Detta sammanfaller nästan alltid med ett naturligt skolbyte då nästkommande årskurs inte finns på skolan. Dessa elever har antingen flyttat från kommunen eller bytt till en fristående huvudman.

Andelen nyinvandrade elever eller elever med utländsk bakgrund har ökat men ligger fortfarande under rikssnittet. Det gör också andelen elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, ungefär hälften av eleverna. Forskning visar att dessa faktorer inverkar på elevernas resultat, och att föräldrars utbildningsbakgrund har störst inverkan. Skolan har ett kompensatoriskt uppdrag och skolorna tilldelas en extra finansiell förstärkning baserat på antalet elever inom de ovan nämnda grupperna. Det förväntade meritvärdet, dvs med hänsyn taget till elevers förutsättningar, har tidigare läsar legat lägre än det faktiska resultatet. Det förväntade meritvärdet för 2021 har ännu inte publicerats av Skolverket. Detta visar att skolorna till viss del har förmått att kompensera för olikheter i elevernas förutsättningar. Arbetet med det kompensatoriska uppdraget behöver dock följas upp noggrannare framöver för att kunna identifiera specifika insatser och effekten av dessa.

Andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen ligger fortfarande i nivå med rikssnittet men har minskat jämfört med föregående läsår. Vad gäller lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne fortsätter andelen att minska. Samtidigt ligger antalet elever per årsarbetare högre än rikssnittet. Sammantaget leder detta till slutsatsen att lärartätheten är ett viktigt utvecklingsområde framöver. Bildningsförvaltningen arbetar med en kompetensutvecklingsplan som ett led i att behålla kompetent personal och för att vara en attraktiv arbetsgivare för nya medarbetare.

2.3 Elevantal och personalstatistik grundskola

Elevantal

Grundskola	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Årskurs 1	1 (1)	5 (2)	3 (2)
Årskurs 2	1 (1)	1 (1)	6 (2)
Årskurs 3	0	1 (1)	1 (1)
Årskurs 4	4 (4)	1	1 (1)
Årskurs 5	5 (2)	5 (5)	1
Årskurs 6	6 (1)	5 (2)	5 (5)
Årskurs 7	4 (2)	8 (2)	6 (2)
Årskurs 8	7 (2)	6 (1)	6 (1)
Årskurs 9	2 (2)	8 (2)	7 (1)
Antal elever totalt	30 (15)	24 (16)	36 (15)

Elever som läser ämnesområden (träningsskola) inom parantes.

Personalstatistik

Lärare med pedagogisk högskoleexamen, andel %	2018/2019	2019/2020	2020/2021	Riket
Grundsärskola	76,1 Vannhög 100 Bäcka/Fågelbäck	95,8 Västervång 100 Bäcka/Fågelbäck	97,2 Västervång 85,4 Bäcka/Fågelbäck	82,9

Antalet elever i grundsärskolan ökar. Trenden syns både lokalt i Trelleborg, men också nationellt. Elever som inte förväntas nå kunskapskraven i grundskolan och som har en diagnosticerad intellektuell funktionsnedsättning, eller utvecklingsstörning, har rätt att gå i grundsärskola. De flesta elever inom målgruppen för grundsärskola med inriktning ämnen trivs bra och fungerar tillfredsställande i de lägre årskurserna, men får svårigheter i de högre årskurserna då både undervisningen och det sociala samspelet med andra elever blir mer komplext. Detta förklarar varför antalet elever ökar i de högre årskurserna.

Inför mottagande görs en omfattande utredning av om eleven tillhör målgruppen. I Trelleborgs kommun finns en väl etablerad och grundlig rutin för mottagande i grundsärskolan samt för att säkerställa att eleven befinner sig i rätt skolform. Rutinen utvärderas och utvecklas kontinuerligt.

Inom elevhälsan märks en ökning av antalet kognitiva utredningar, samtidigt som antalet elever som diagnosticeras av extern part i samband med annan psykologisk utredning ökar. En prognos över kommande elevantal i grundsärskolan ger att antalet elever kommer att fortsätta att öka framöver. Då detta är en särskilt resurskrävande skolform krävs god framförhållning för att kunna bemöta ett ökande behov.

Antalet elever som tas emot i grundsärskolan med inriktning mot ämnesområden ligger konstant över åren, och prognosen framöver ligger i linje med det. Dessa elever identifieras med få undantag redan i förskolan och går oftast kvar ett extra år där, s.k. uppskjuten skolplikt, innan de tas emot i grundsärskolan som inte har förskoleklass inom skolformen. Elever i grundsärskola med inriktning ämnesområden har ofta mycket stora utmaningar och behov och verksamheten är mycket personalintensiv.

Andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen inom grundsärskolan är mycket hög, vilket borgar för hög kvalitet. Skolinspektionen granskade verksamheten inom grundsärskolan i Trelleborgs kommun under föregående läsår.

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i hög utsträckning utformas så att eleverna ges förutsättningar att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

2.4 Elevantal och personalstatistik fritidshem

Elevstatistik

Barn 6-12 år inskrivna i fritidshem, andel (%)	2018/2019	2019/2020	2020/2021	Riket
Fritidshem	55	54	52	55

Personalstatistik

Fritidshem	2018/2019	2019/2020	2020/2021	Riket
Lärare med pedagogisk högskoleexamen, andel %	50,5	46,5	39,0	39,0
Inskrivna barn/årsarbetare i fritidshem, antal	25,3	27,8	24,7	20,4

Andelen lärare med pedagogisk högskoleutbildning i fritidshemmen har sjunkit markant de tre senaste åren. Detta tillsammans med att antalet barn per medarbetare är högre än riksnittet utgör ett utvecklingsområde framöver. Begreppet undervisning i fritidshem ska ges en vid tolkning där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Det är huvudmannens ansvar att se till att det finns lärare i fritidshemmet, eller fritidspedagoger i sådan omfattning att de kan bedriva och ansvara för undervisningen. En hög kvalitet förutsätter att det finns lärare och fritidspedagoger som kan leda och utveckla arbetet i enlighet med läroplanen samt omsätta kunskaper om aktuell forskning i den praktiska verksamheten. För att tillgodose behovet av lärare i fritidshem eller fritidspedagoger krävs en kompetensförsörjningsplan som handlar om att både behålla de lärare i fritidshemmet eller de fritidspedagoger som redan har en anställning i fritidshemmen, ge övrig personal möjlighet till vidareutbildning samt även att prioritera lärare i fritidshem eller fritidspedagoger vid nyanställningar kommande år.

2.5 Elevantal och personalstatistik gymnasieskola

Elevantal

Program	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Barn- och fritidsprogrammet	50	63	69
Bygg- och anläggningsprogrammet	102	118	121
El- och energiprogrammet	94	93	94
Handels- och administrationsprogrammet	55	63	75
Hantverksprogrammet	9	-	-
Industritekniska programmet	8	7	8
Vård- och omsorgsprogrammet	54	63	58
Ekonomiprogrammet	182	182	178
Estetiska programmet	37	18	7
Naturvetenskapliga programmet	96	88	89
Samhällsvetenskapliga programmet	178	205	200
Teknikprogrammet	85	81	81
Introduktionsprogram	181	142	152
Antal elever totalt	1 131	1 123	1 132

Elevstatistik

Gymnasieskolan	2018/2019	2019/2020	2020/2021	Riket
Gymnasiefrekvens, andel (%)	94,5	94,5	94,9	93,2
Gymnasieelever som går i annan kommuns gymnasieskola, andel (%)	24	26,8	28	20,6
Gymnasieelever som går i fristående gymnasieskola, andel (%)	15,0	16,7	19,4	i.u.
Elever, andel (%) folkbokförda i kommunen som gick i egna kommunens gymnasieskola	61	56,5	52,6	49,3
Utländsk bakgrund bland elever i åk. 1-3, kommunal gymnasieskola, andel (%)	26	22	21	29
Elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning, kommunal gymnasieskola, andel (%)	43	46	49	55
Nyinvandrade och elever med okänd bakgrund i kommunal gymnasieskola, andel (%)	10,4	7,5	6,3	8,7
Flickor i gymnasieskola år 1-3, elever i kommunal gymnasieskola, andel (%)	39	39	42	48
Gymnasieelever på yrkesprogram i kommunal gymnasieskola, andel (%)	32,9	35,7	37,5	28,5
Gymnasieelever på högskoleförberedande program i kommunal gymnasieskola, andel (%)	51,1	50,1	49	57,3
Gymnasieelever på introduktionsprogram i kommunal gymnasieskola, andel (%)	16	14,1	13,4	14,8

Personalstatistik

	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Lärare med pedagogisk högskoleexamen, andel %	79,8	79,3	80,2

Elevantalet för yrkesprogram kan avvika något eftersom elever med programinriktat val inte räknas in i elevantalet på yrkesprogrammen. Det rör sig om totalt 14 elever på hela skolan.

Förändringarna mellan de senaste två läsåren är obetydlig. Flera yrkesprogram ökar i elevantal, och framför allt Handels- och administrationsprogrammet har under senare år ökat i popularitet och har därmed tagit in fler elever. Handels- och administrationsprogrammet har under senare år arbetat fram en ny profil med nya arbetssätt, vilket kan ha påverkat söktrycket positivt. Vidare kan man utifrån antagningsstatistiken skönja en tendens att en del elever som tidigare valt Samhällsvetenskapligt program i högre utsträckning än tidigare väljer Handels- och administrationsprogrammet som sitt förstahandsval. Ett ökat söktryck är positivt för verksamheten som helhet. Förhållandevis stora undervisningsgrupper på ett yrkesprogram ställer också högre krav på både lärare och elever som ska varva teoretisk och praktisk utbildning med det arbetsplatsförlagda lärandet.

Enligt Skolverkets statistik har Söderslättsgymnasiet innevarande läsår 13,1 elever/lärare att jämföra med 12,2 elever/lärare i riket. Detta är anmärkningsvärt, eftersom 37,5 procent av våra elever går på yrkesprogram och 13,4 procent går på introduktionsprogram, medan motsvarande siffror för riket är 29,2 procent resp 11,2 procent. Personaltätheten är högre på yrkesprogram och introduktionsprogram pga att elevgrupperna ofta är mindre där.

Industritekniska programmet hade endast sju elever i årskurs 3 föregående läsår och har endast åtta elever i årskurs 1 under innevarande läsår. Detta elevantal kommer att öka framöver, eftersom vi kommer att ha elever i både årskurs 1 och 2 nästa läsår. Omstarten på Industritekniska programmet var inte okomplicerad. Beslutet att starta programmet igen fattades i juli 2020, då tjänstefördelning och schema redan var klara. Dessutom var lokalerna för karaktärsämnena på Industritekniska programmet överlämnade till arbetsmarknadsförvaltningen, med resultatet att eleverna inte kunde vara där under hela höstterminen 2020. Detta innebär att eleverna i årskurs 1 endast hade svenska, matematik, engelska, idrott och CAD/CAM, för att under vårterminen ha alla praktiska moment. Detta kan till viss del förklara de avhopp som varit på programmet, av elva antagna elever finns idag bara sju elever kvar på programmet.

Antagningsstatistiken inför kommande läsår visar att samtliga platser i årskurs 1 är fyllda. Utmaningen för Söderslättsgymnasiet är att behålla eleverna. Detta gäller särskilt på de program som har låga antagningspoäng. På exempelvis Bygg- och anläggningsprogrammet antas 45-50 elever varje läsår, vilket borde resultera i 135-150 elever på programmet. I årets avgångsklasser ser vi ett mindre antal avhopp än tidigare, varför årets elevantal ökade. Under läsåret har det skett en del avhopp från årskurs 2 på Bygg- och anläggningsprogrammet och risken för ytterligare avhopp kvarstår. Den bakomliggande orsaken är att programmet tar in i princip alla sökande och att elever, som inte kommer in på sina förstahandsval, kommer in på Bygg- och anläggningsprogrammet. Det innebär att elever med låg studiemotivation antas på ett yrkesprogram med en stor andel arbetsplatsförlagt lärande, som innebär både tidiga morgnar och fysiskt arbete.

Även på de teoretiska programmen är det svårt att förhindra avhopp, om antagningskraven inte är speciellt höga. På exempelvis Naturvetenskapsprogrammet antas varje år 32 elever, men under gymnasietiden sker det varje år avhopp för att eleverna tycker att programmets kurser är allt för krävande.

Söderslättsgymnasiet arbetar aktivt och målmedvetet för att elever på de olika programmen ska få den hjälp och stöd som de behöver för att inte byta program eller i värsta fall avsluta sina

gymnasiestudier. Ett programbyte kan ofta vara det bästa för eleven. Det är inte lätt att som 16-åring veta vilket program som är det rätta. Att förhindra avhopp är alltid prioriterat. De avhopp som trots skolans insatser sker föregås inte sällan av en längre tids frånvaro. Vid lång sjukfrånvaro aktiveras hela elevhälsoteamet bestående av ansvarig skolledare, specialpedagog, kurator, skolsköterska samt studie- och yrkesvägledare. Här har Söderslättsgymnasiet ett utvecklingsområde: att utveckla, dokumentera och systematisera arbetet ytterligare.

Under pandemin med påföljande fjärrundervisning har det varit svårt att fånga upp alla elever som visar tecken på att inte må bra eller som inte presterar som förväntat. Ett antal elever som har avslutat sina gymnasiestudier under läsåret har inte kunnat fångas upp av elevhälsoteamen på grund av distansundervisningen. Utredningar och undersökningar har visat att ungdomars mående försämrats under pandemin och det har varit en svår utmaning att hjälpa dem i tillräckligt hög grad på distans.

Inför kommande läsår ser det annorlunda ut för Handels- och administrationsprogrammet, Naturvetenskapsprogrammet samt Vård- och omsorgsprogrammet, då de alla har höjt sin antagningspoäng jämfört med förra läsåret. Det ser tyvärr sämre ut för Samhällsvetenskapsprogrammet och Teknikprogrammet där antagningspoängen till hösten 2021 är lägre än jämfört med hösten 2020.

Introduktionsprogrammen har under innevarande läsår minskat i elevantal till 114 elever, men även om elevantalet har minskat, så har stödbehoven hos eleverna ökat. Det har skett en rejäl ökning av elever med NPF-diagnoser, normbrytande beteende, psykosociala problem samt elever med problematisk skolfrånvaro. Verksamheten inom introduktionsprogrammen har ställts inför högre krav, samtidigt som personalorganisationen effektiviserats. Under innevarande läsår har introduktionsprogrammen haft en väsentligt lägre bemanning av kurator, vilket medfört mindre stöd till eleverna och mer belastning för övrig pedagogisk personal. Tillströmningen av nyanlända elever till Språkinträdning var oväntat hög vilket innebär att elever med olika skolbakgrund blandades, med en viss negativ påverkan på deras progression.

För att minska antalet avhopp från gymnasiet i allmänhet och introduktionsprogrammen i synnerhet, påbörjades en samverkan mellan bildningsförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen under läsåret. Syftet var att hitta en gemensam process för elever i riskzonen innan ett eventuellt avhopp. Processen innefattar även att försöka få till stånd en återgång till gymnasiet för redan avhoppade elever. Studie- och yrkesvägledare, studiecoach, ungdomskoordinator på KAA (det kommunala aktivitetsansvaret) och arbetsmarknadssekreterare har gemensamt tagit fram denna process, som fortfarande är i sin linda och kommer att utvärderas ytterligare under kommande läsår.

Elevstatistiken visar vidare att andelen elever med utländsk bakgrund och nyinvandrade har minskat. Detta har samhälleliga orsaker då invandringen i helhet under de senaste två åren har minskat.

Fördelningen mellan yrkesprogram, högskoleförberedande program respektive introduktionsprogram har förändrats. Flera yrkesprogram ökar i elevantal samtidigt som antalet elever på introduktionsprogrammen minskar.

Andelen behöriga lärare har ökat och kommer att fortsätta att öka, eftersom en av våra lärare i naturkunskap och en av våra lärare inom måleri har tagit examen under våren. En lärare som undervisar i karaktärsämnen på Teknikprogrammet studerar och kommer att bli behörig om två år. Endast 65,2 procent av yrkeslärarna är utbildade. Lägst är andelen utbildade på El- och energiprogrammet, 25 procent, och näst lägst på Bygg- och anläggningsprogrammet, 43 procent. På Bygg- och anläggningsprogrammet kommer andelen att öka, men på El- och energiprogrammet är prognosen sämre. En obehörig lärare går i pension under nästa läsår och det är en stor utmaning att rekrytera behöriga lärare med erfarenhet som elektriker till El- och energiprogrammet, då det råder mycket stor personalbrist inom detta område. Ingen i den befintliga personalen har uttryckt några planer på att börja på lärarutbildningen, även om det naturligtvis är ett ständigt önskemål från

verksamheten. Dock bör det i sammanhanget nämnas att lärarna på dessa båda programmen som saknar behörighet fungerar väldigt väl som lärare och kvaliteten på utbildningen som eleverna får är mycket hög. Detta har påvisats exempelvis i den externa granskning som gjorde av Elteknikbranchens gymnasium, ETG.

Söderslättsgymnasiet har tre elevhälsoteam; ett på enhet Bastionen och ett för varje biträdande rektor på enhet S:t Nicolai. De består av för programmet ansvarig skolledare, specialpedagog, skolsköterska, kurator samt studie- och yrkesvägledare. På Introduktionsprogrammen ingår även elevcoach. Vid vissa tillfällen deltar även psykolog. Respektive elevhälsoteam är väl fungerande, där var och en har sina uppgifter, men där alla är beredda att ta ett speciellt ansvar i en fråga eller ett elevärende. Den som har störst engagemang i en fråga kan ta ansvar för att driva den, oavsett yrkeskompetens, och om en elev fattar störst förtroende för en person i teamet, kan denna person arbeta extra mycket med just den eleven. Samtidigt som vi har klart avgränsade roller, litar vi på varandra och ser alltid till skolans och den enskilde elevens bästa.

Elevhälsoteamet deltar vid elevgenomgångar på respektive program cirka en gång per månad. Vid dessa genomgångar har mentor förberett vilka elever hen anser ska tas upp. Elevhälsoteamet kan också ta upp elevärenden, som är angelägna. Utöver elevgenomgångarna träffas varje elevhälsoteam under ordinarie omständigheter ungefär två gånger per månad och fokuserar då på elevärenden. Syftet med dessa möten är att följa upp elevärenden, så att inga ärenden "faller mellan stolarna". Elevärenden är öppna och aktuella tills behov av insatser inte längre anses föreligga. Under pandemin har elevhälsoteamens möten haft en betydligt tätare frekvens.

2.6 Elevantal och personalstatistik gymnasiesärskola

Elevantal

Elevstatistik	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Elever i egen gymnasiesärskola, antal	9	17	13
Varav elever i individuella program, andel %	100	100	100
Elever i annan kommuns gymnasiesärskola, antal	11	3	9

Personalstatistik

	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Lärare med pedagogisk högskoleexamen, andel %	73,0	74,3	63,4

Gymnasiesärskolans är en komplex verksamhet som rymmer en elevgrupp med stora omsorgsbehov samtidigt som de ges utbildning av hög kvalitet enligt gymnasiesärskolans ämnesplan. Elevgruppen är delad i fyra grupper som fördelas på tre lärare. Gymnasiesärskolan har endast elever som följer det individuella programmet. Under våren fattades beslut om att erbjuda också nationella program i gymnasiesärskolan, med start höstterminen 2021.

Under det gångna läsåret har bemanningen varit en personal per elev förutom en elev som kräver dubbelbemanning. Dessa behov av bemanning utvärderas terminsvis. Andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen har minskat markant från föregående läsår. Elevernas omfattande funktionsnedsättningar gör att en stor del av arbetet dock utgörs av omsorg av eleverna. Majoriteten av personalen som arbetar som elevassistenter har dock arbetat inom det området under många år och har mycket hög kompetens såväl inom det pedagogiska området som inom omsorgsbiten. Båda gymnasiesärskolans pedagoger besitter god kompetens inom sitt uppdrag. Samtidigt är

gymnasiesärskolan en relativt liten verksamhet och behovet är stort av samverkan med andra inom samma skolform. Att utveckla samverkan med andra gymnasiesärskolor är ett prioriterat område.

Då eleverna har många olika kontakter med insatser inom sjukvården och annan stödjande samhällsverksamhet har även personalen denna kontakt. Personalen har en mycket god kontakt med habiliteringen som är den enskilt största aktören för elevgruppen.

Skolans elevhälsoteam är involverade kring eleverna. Specialpedagogen som under året även varit biträdande rektor för gymnasiesärskolan har löpande funnits med i arbetet med eleverna.

Skolsköterskan har genomfört hälsoundersökningar på alla elever i årskurs 1. Förutom detta är elevhälsoteamet behjälpligt med samtal och handledning till gymnasiesärskolans personal.

Specialpedagogen har genomfört handledningar veckovis med den personalgrupp som hanterat en specifik elev. Denna handledning har slagit väl ut och eleven har haft ett lugnt och utvecklande år.

Beslutet att erbjuda också nationella program inom gymnasiesärskolan betyder att antalet elever kommer att öka framöver.

3 Normer och värden

Bildningsnämndens samtliga verksamheter ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barn och elever att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk, vardaglig handling, enligt varje skolforms läroplan. En viktig uppgift för samtliga skolformer är att i det dagliga arbetet med normer och värden, förmedla och förankra respekt för demokratiska värderingar och människovärdets okränkbarhet. Förskolan och skolan ska arbeta främjande för likabehandling och förebyggande för att motverka kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Det främjande arbetet tar avstamp i varje förskole- och skolenhets aktiva arbete och planer mot kränkande behandling. Dessa områden är tätt sammankopplade och därför är det av vikt att alla delar i läroplansområdet normer och värden följs upp.

*Bildningsnämndens effektmål för 2021 är **bättre hälsa samt ökad trygghet och studiero i förskola och skola.***

3.1 Förskolans arbete med normer och värden

Förskoleverksamheten ska på ett medvetet sätt utformas så att flickor och pojkar får möjligheter att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar. Barn ska känna sig trygga och få vara som de vill vara. Värdegrundsuppdraget är centralt i förskolans arbete.

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla (Lpfö18)

- *öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande,*
- *förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra,*
- *förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till etiska dilemman och livsfrågor i vardagen,*
- *respekt och förståelse för alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna, och*
- *ett växande ansvar och intresse för hållbar utveckling och att aktivt delta i samhället.*

Kränkande behandling

	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Antalet anmälningar	2	3	5

Enkät normer och värden (vårdnadshavare)

Indikator	2018/2019	2020/2021
Jag upplever att mitt barn känner sig tryggt i förskolan	8,5	9,0
Personalen på förskolan bemöter mitt barn på ett respektfullt sätt	8,7	-
Jag upplever att förskolepersonalen arbetar för att barnen ska utveckla respekt för varandra	-	9,0

Specifika kvalitetshöjande insatser som gjorts inom ramen för detta område är att arbetet med att utveckla eller skapa struktur och rutiner på avdelningarna har lyfts. Vidare har handlingsplaner för t.ex. introduktioner av nya barn och vårdnadshavare förtydligats, LIKA-nätverk och arbete med informationsvägar gentemot vårdnadshavare har utvecklats.

Antalet anmälningar om kränkande behandling är fortfarande mycket lågt i förskolan. Det pågår ett medvetet och ständigt utvecklande arbete med värdegrundsarbete och bemötande inom läroplansområdet som gör att kränkningar inte är ofta förekommande i förskolan. Diskussioner och

samtal i kollegierna på förskolorna har förts kring detta ämne under året. Förskolorna har haft "Alla barn och deras vårdnadshavare ska uppleva trygghet i förskolan" som ett prioriterat utvecklingsområde under det gångna läsåret och arbetet har gett effekt. Vårdnadshavare ger i den årliga enkäten uttryck för att de generellt upplever att förskolorna arbetar aktivt med normer och värden, och analysen av enkätsvaren visar en positiv utveckling avseende upplevd trygghet i förskolorna. Kunskapen kring vad som utgör kränkande behandling bland små barn är dock ett område som fortfarande och ständigt måste belysas. Förvaltningen har därför identifierat detta som ett fortsatt utvecklingsområde i förskolan. Att arbeta med normer och värden samt tydligt markera mot kränkande behandling redan i förskolan är viktigt ur ett 1-16-årsperspektiv, för att motverka kränkningar i äldre åldrar.

I arbetet med att utveckla struktur och rutiner visar förskolornas utvärderingar att de organisatoriska förutsättningar som ges, har en direkt påverkan på trygghet som skapas för barn och vårdnadshavare, liksom utbildning och undervisning som bedrivs. Barnen har delats upp i mindre grupper på avdelningarna vilket har visat sig fördelaktigt. De förskolor som har avdelningar som börjat arbeta med att dela barngruppen i mindre grupper, beskriver att de direkt sett ett positivt resultat. Undervisning i mindre grupper har möjliggjort att barnen vågat ta mer plats och delge sina tankar för varandra. Förskoleledning och specialpedagog har under årets reflektioner, verksamhetskonferenser och löpande uppföljningar framhållit vikten av detta arbetssätt. Där ingen kontinuitet funnits i arbetslag har detta resulterat i olika regler, rutiner och relationer vilket i sin tur har gett en oroligare barngrupp och vårdnadshavare. Detta arbetssätt ska implementeras i samtliga förskolor till hösten.

LIKA-nätverkets arbete fortsätter att utvecklas på förskolorna. Allt fler pedagoger har tagit till sig det material och upplägg som nätverket arbetat fram. Böckerna som används har enligt pedagogers uppfattning utvecklat barnens empatiförmåga och att de kopplar egna erfarenheter till det värdegrundsarbete böckerna ger upphov till. Avdelningarna delar undervisningsaktiviteter med varandra genom dokumentationen som har blivit mer synlig på förskolan.

Förskolornas specialpedagoger har under året arbetat aktivt med att öka användandet av Widget-bilder som stöd i verksamheten. Att arbeta med Widget-bilder i olika situationer och undervisning har visat sig ge ett positivt resultat, ex i kapprumssituationer, vid handtvätt och i övergångar i verksamheten. Barnen förbereds numera inte bara muntligt utan får stöd i sin utveckling genom bildstöd i flertalet förskolor.

De omständigheter som har rått under pandemin har förändrat kommunikationen med vårdnadshavare, som inte kunnat komma in på förskolorna. Förskolorna har därför arbetat för att hitta nya sätt att göra inlägg på Unikum för att snabbt få iväg information som sedan kan följas upp i samtal med vårdnadshavare och barn. Resultatet är att fler vårdnadshavare tagit del av inläggen då barnen gjorts mer delaktiga i form av eget berättande, reflektioner och dokumentationer. Förskolorna har mer än tidigare involverat hemmen i vissa undervisningsaktiviteter, teman och projekt. Flertalet förskolor ger i sina utvärderingar uttryck för att utvecklingssamtal med vårdnadshavare upplevts mer effektiva och med en högre kvalitet när de gjorts digitalt.

Pedagogerna har under årets mycket speciella förutsättningar utvecklat sin undervisning kring normer och värden och skapat en trygg utbildning för barnen. Analysen visar dock att kvaliteten varierar mellan förskolorna. En del av orsakerna till detta ligger på organisationsnivå såsom arbetslagssammansättning och schemaförutsättningar, men även på pedagognivå i form av professionellt förhållningssätt, kunskap och kompetens. Vidare anger ett antal vårdnadshavare och pedagoger att personal ofta ses i grupper vid utomhusvistelsen på gårdar, vilket skapar oro och otrygghet för både kollegor och vårdnadshavare.

Kommande läsår ska förskolan arbeta med att befästa och utveckla arbetet med att arbeta i mindre grupper. Den enskilde pedagogens förmåga att arbeta "ensam" med en grupp barn, som traditionellt inte förknippas med undervisning i förskolan där arbetslaget är av största vikt, behöver stärkas. Vidare måste arbetet med förutsättningar för rutiner och struktur på ett organisatoriskt plan fortsätta.

Arbetslagen upplevs ha behov av stöd vid organisation av sin verksamhet och att fullfölja denna. Rutiner och struktur måste också utarbetas för att minimera gruppbildning av personal i utevistelsen på gården. Ett kollegialt lärande och diskussioner kring både barnsyn och kunskapssyn behöver lyftas i personalgrupperna.

3.2 Grundskolans arbete med normer och värden

En trygg och stimulerande lärmiljö är en av de viktigaste förutsättningarna för att elever ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolans demokratiska uppdrag handlar både om att tillvarata elevernas rättigheter, ge kunskaper om demokratins förutsättningar samt bedriva undervisning genom demokratiska arbetsformer.

Grundskolan ska sträva efter att varje elev (Lgr11):

- kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,
- respekterar andra människors egenvärde,
- tar avstånd från att människor utsätts för diskriminering, förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor,
- kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och
- visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.

Kränkande behandling

	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Antalet anmälningar	760	1198	1336

Frånvaro

Omfattning av frånvaro	2018/2019	2019/2020	2020/2021
>50%	35	73	95
>40%	12	46	74
>30%	31	105	194
>20%	137	440	496
>10%	849	1355	1222

Enkät normer och värden

Respondent	Indikator	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Årskurs 5	Jag känner mig trygg i skolan	7,7	7,8	7,4
	Jag har studiero på lektionerna	5,7	5,6	5,7
	På lektionerna stör andra elever ordningen i klassrummet (-)	3,7	3,9	4,0
	I min skola respekterar vi varandra	6,4	6,7	6,2
Årskurs 9	Jag känner mig trygg i skolan	6,9	7,0	7,4

	Jag har studiero på lektionerna	4,9	5,1	5,4
	På lektionerna stör andra elever ordningen i klassrummet (-)	3,7	3,8	4,3
	I min skola respekterar vi varandras olikheter	4,7	4,8	5,0
	I min skola pratar vi om mänskliga rättigheter	6,2	5,9	6,2
	Min skola arbetar aktivt med att förhindra kränkande behandling	5,1	6,1	5,4
Vårdnadshavare	I mitt barns skola framgår det tydligt att kränkande behandling inte accepteras	6,5	7,2	7,4
	Mitt barn känner sig tryggt i skolan	7	7,3	7,3
	Jag upplever att mitt barn har studiero under lektionerna	4,6	4,9	4,8

Frånvarostatistiken följs upp terminsvis på förvaltningsnivå och kontinuerligt på skolnivå. Den ovan redovisade statistiken avser vårterminen aktuellt läsår. Under vårterminen 2021 var det sju elever som hade en frånvaro över 90 procent. Frånvaron hade i ett antal fall en medicinsk orsak. Kring samtliga elever fanns pågående åtgärder och handlingsplaner för att öka närvaron i skolan.

En viktig framgångsfaktor för att främja närvaro är att barn- och ungdomspsykiatri (BUP) blir inkopplat tidigt så att föräldrar och elever får verktyg att hantera bland annat ångest. Under vårterminen anger grundskolorna att det har blivit ett mer fungerande samarbete med socialtjänst och BUP jämfört med tidigare. Detta har bland annat lett till att flertalet familjer från Väståkraskolan som utgjorde pilotskola i det gemensamma närvaroprojektet med socialförvaltningen samt kultur- och fritidsförvaltningen har fått kontakt med socialtjänsten och tackat ja till deras stöd som ett led i att främja barnens skolnärvaro. Just samarbetet med socialförvaltningen har visat sig vara den mest givande insatsen i närvaroprojektet.

Flertalet av grundskolornas elevhälsoteam har fortsatt sitt arbete med EHM (elevhälsomöten). Att arbeta i enlighet med EHM har visat sig skapa en trygghet och samsyn för pedagoger, fritidspersonal och elevhälsoteamet i arbetet för att öka elevernas trygghet, studiero och mående. Skolan ser på EHM som mötesform som en stor styrka i deras förebyggande arbete och som en ökad möjlighet för berörda pedagoger att få ett större helhetsperspektiv på sin elevgrupp. Andra insatser som är synliga i grundskolorna är t.ex. trygghetsteam som fungerar som en särskilt åtgärd för elever på skolan kring otrygga situationer och kränkningar. Teamen ansvarar bl.a. för skolornas årliga trygghetsenkäter/trivselenkät och upprättar utifrån resultatet på dessa en plan för insatser.

Ytterligare insatser under läsåret har varit rastverksamhet. Detta finns nu i någon form på alla grundskolor. Fritidspedagogerna i kommunen har fått utbildning i rastaktiviteter och har haft i uppdrag att planera och genomföra aktiviteter på raster för samtliga elever. Det kan utläsas i skolornas trivselenkäter att elever varit aktiva och uppskattar aktiviteterna. Aktiviteterna är även en framgångsfaktor i det gruppöverskridande värdegrundsarbetet. Pedagoger upplever att eleverna har mer fokus på lektionerna efter rasterna och de märker även att de inte i lika stor utsträckning

behöver använda undervisningstid för att utreda konflikter.

En analys av upprättande anmälningar om kränkande behandling visar att det i större utsträckning är pojkar som utsätter och i något högre omfattning också är dem som blir utsatta för kränkningar. Majoriteten, ca 55 procent, av anmälda kränkningar anges vara fysiska, följt av verbala, ca 27 procent. Skolorna har en välfungerande struktur för att upprätta och utreda och också för att sätta in åtgärder för att förhindra ytterligare kränkningar. Den utbildningsinsats kring vad som utgör kränkande behandling samt hur det ska anmälas och utredas, som har riktats från förvaltningen till skolorna har visat sig ha god effekt, vilket är en av förklaringarna till det ökade antalet anmälningar. Utvecklingsarbetet pågår hela tiden för att förebygga och förhindra kränkningar. Den grundskola som har anmält flest kränkningar i förhållande till antal elever är Östra skolan. Även Skegrie skola har ett högre antal anmälningar än övriga i förhållande till antal elever.

3.3 Grundsärskolans arbete med normer och värden

En trygg och stimulerande lärmiljö är en av de viktigaste förutsättningarna för att elever ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolans demokratiska uppdrag handlar både om att tillvarata elevernas rättigheter, ge kunskaper om demokratins förutsättningar samt bedriva undervisning genom demokratiska arbetsformer.

Grundsärskolan ska sträva efter att varje elev (Lsär11):

- kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,
- respekterar andra människors egenvärde,
- tar avstånd från att människor utsätts för diskriminering, förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor,
- kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och
- visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.

Kränkande behandling

	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Antalet anmälningar	0	5	0

Frånvaro

Omfattning av frånvaro	2018/2019	2019/2020	2020/2021
>50%			
>40%			1
>30%	1		1
>20%	1	2	3
>10%		3	6

För att eleverna ska känna sig trygga och använda även grundskolans lokaler har grundsärskolan (med inriktning ämnen) aktivt arbetat med att eleverna självständigt och frivilligt ska röra sig mellan olika lärmiljöer i skolan. Detta har skolan gjort genom att uppmuntra och ledsaga eleverna till olika lokaler och miljöer i skolan. Arbetet med elevers trygghet i samtliga lokaler och delar av skolan har gett goda resultat då eleverna efter förmåga nu rör sig fritt i skolans lokaler. En del elever har egna strategier för t.ex. trängsel och har funnit alternativa vägar till och från lokaler. Grundsärskolans rastpedagoger är aktiva vid elevernas raster för aktivering, trygghet och träning av

socialt samspel. Att grundsärskolan är samlad i en del av skolan upplevs som en trygghet hos eleverna.

Ett annat mål har varit att eleverna ska känna sig trygga med all personal i teamet och alla elever. Målet har varit att få samtliga elever i grundsärskolan (ämnen) att känna att de blir sedda av all personal och att elever kan söka upp olika personal för frågor, stöd eller vuxenkontakt av annat slag. Detta har skolan möjliggjort genom att schema har lagts så att elever inte låser sig vid endast en personal. Alla elever känner sig nu trygga med samtlig personal i teamen.

Vidare har grundsärskolan (ämnen) arbetat med värdegrundarbete, livskunskap (LIV). Övningarna är utformade från fem viktiga moment: social kompetens, självkännedom, hantera sina känslor, empati, och motivation. Eleverna har fått träna på att ta ställning, etiska dilemman, normalisera känslor, moraliska övningar och rollspel. Arbetet har gett en god effekt och eleverna ger uttryck för en nyfikenhet och längtan efter "livslektionerna" (LIV). En bättre gemenskap och trygghetskänsla hos eleverna har växt fram och konflikterna har som ett resultat minskat.

Grundsärskolan (inriktning ämnesområden) har inte haft någon digital frånvarohantering. Det har framkommit att flera elever haft 100 procent frånvaro under höstterminen. Majoriteten av eleverna som läser ämnesområden inom grundsärskolan tillhör en medicinsk riskgrupp och oron för smitta har varit stor bland vårdnadshavare. Eleverna som är mottagna med inriktning ämnesområden kan p.g.a. omfattning av funktionsnedsättning inte fjärrundervisas.

Under läsåret intensifierades det förebyggande och främjande arbetet för att öka närvaron även i grundsärskolan. Förvaltningen har dock identifierat ett behov av bättre digital närvarohantering samt implementering av rutiner vid frånvaro i enlighet med skollagens sjunde kapitel även i grundsärskolan.

3.4 Fritidshemmets arbete med normer och värden

En trygg och stimulerande lärmiljö är en av de viktigaste förutsättningarna för att elever ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolans, och därmed fritidshemmets, demokratiska uppdrag handlar både om att tillvarata elevernas rättigheter, ge kunskaper om demokratins förutsättningar samt bedriva undervisning genom demokratiska arbetsformer.

Fritidshemmet ska sträva efter att varje elev (Lgr11):

- *kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,*
- *respekterar andra människors egenvärde,*
- *tar avstånd från att människor utsätts för diskriminering, förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor,*
- *kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och*
- *visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.*

Skolgårdslärare/rastvärdar och rastaktiviteter är en stor del av arbetet med normer och värden som pågår inom fritidshemmets verksamhet. Skolorna har under läsåret ökat antalet rastvärdar och tydliggjort uppdrag så som t.ex. rastaktivitetsansvarig. Rastaktiviteterna har presenterats för eleverna innan rasten så de har haft en förståelse och en valmöjlighet, och skolgården har på de flesta skolor delats in i olika zoner som är försedda med en rastvärd. Eleverna varit delaktiga då de har fått möjlighet att komma med förslag på vilka aktiviteter som ska erbjudas på rasterna.

En strukturerad rast, och framförallt den fysiska aktivitet som det ofta har inneburit, har haft gynnsam effekt, både vad gäller minskning av konflikter och också medfört bättre studiero efter

rasten. Under det gånge läsåret har dock perioder av hög personalfrånvaro p.g.a. sjukfrånvaro gjort att rastaktiviteter inte har kunnat utföras i planerad omfattning överallt. Överlag har dock insatsen haft mycket god effekt och arbetet med skolgårdslärare/rastvärdar samt styrda rastaktiviteter fortsätter därför.

3.5 Gymnasieskolan

Kränkande behandling

	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Antalet anmälningar	7	10	17

Frånvaro

Omfattning av frånvaro	2018/2019	2019/2020	2020/2021
>50%	25		17
>40%	14		5
>30%	22		16
>20%	49		20
>10%	171		80

Enkät normer och värden

Indikator	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Jag känner mig trygg i skolan	7,5	7,9	7,8
Jag har studiero på lektionerna	5,5	5,2	6,3
På lektionerna stör andra elever ordningen i klassrummet (-)	4,7	4,5	5,6
I min skola respekterar vi varandras olikheter	6,5	6,4	7,0
I min skola pratar vi om mänskliga rättigheter	6,4	6,4	6,9
Min skola arbetar aktivt med att förhindra kränkande behandling	6,4	6,3	6,5

Antalet anmälda kränkningar har ökat, vilket antas bero på att personalen blivit bättre på att anmäla dessa i systemet.

Vad gäller frånvaron anger gymnasieskolan att de inte har haft tillgång till statistik som inkluderar årskurs 3. Siffrorna i tabellen grundar sig alltså endast på statistik för åk 1 och 2, totalt 257 elever. Eleverna i åk 3 kan anmäla giltig frånvaro själv, eftersom de är myndiga, vilket generellt sett gör att deras giltiga frånvaro ökar. Vid en ungefärlig jämförelse utifrån dessa parametrar, drar gymnasiet slutsatsen att antalet elever med stor frånvaro är oförändrat, medan antalet elever med låg frånvaro minskat. Som anledning till detta anges att under året, framförallt på vissa program där ströfrånvaron varit hög, har arbetat för att göra rapporteringen till CSN likvärdig. Den ska vara likvärdig för hela skolan, varför gymnasiet kommer att prioritera detta under kommande läsår.

Att rapportera på samma sätt internt som externt till CSN har dock inte någon nämnvärd effekt på elever med hög frånvaro. Dessa elever har problem som är större än så. Respektive elevhälsoteam

kommer nästa läsår att initiera frånvaroutredningar i ett mycket tidigare skede än vad som tidigare gjorts. Efter en frånvaroutredning måste naturligtvis rätt stöd sättas in, eftersom utredningen i sig inte påverkar situationen för eleven. Ofta har dessa elever en historia av hög frånvaro också i grundskolan.

Svarsfrekvensen i årets elevenkät var mycket låg på gymnasiet. Som orsak anges att elevenkäten skickades ut till eleverna utan att mentorerna fått information om detta, varför det varit svårt att ge eleverna tid i skolan för att genomföra enkäten. Enkäten skickas ut från förvaltningen till skolledningen för att den i sin tur ska strukturera enkäten i sin organisation. Inför kommande läsår måste därför enkäten tydligt inkluderas i årshjulet för gymnasiets systematiska kvalitetsarbete med god tid för mentorer att förbereda elever på kommande enkät.

Att arbeta med medelvärden istället för procent möjliggör, trots den begränsade svarsfrekvensen, jämförelser med tidigare år. Jämförelsen visar en positiv utveckling, särskilt inom området studiero. En förklaring till detta anges vara perioder av fjärrundervisning. En fördel med fjärrundervisning är att elever som har behov av lugn och ro har möjlighet att få det. Även under perioder med närundervisning har studieron ökat, eftersom eleverna då ofta varit mer fokuserade på skolarbetet.

3.6 Gymnasiesärskolan

En trygg och stimulerande lärmiljö är en av de viktigaste förutsättningarna för att elever ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolans demokratiska uppdrag handlar både om att tillvarata elevernas rättigheter, ge kunskaper om demokratins förutsättningar samt bedriva undervisning genom demokratiska arbetsformer.

Gymnasiesärskolan ska sträva efter att varje elev (GySär13):

- *kan göra medvetna ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,*
- *respekterar andra människors egenvärde och integritet,*
- *tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling samt medverkar till att hjälpa människor,*
- *utvecklas så långt möjligt mot att kunna samspela i möten med andra människor utifrån respekt för skillnader i livsvillkor, kultur, språk, religion och historia,*
- *utvecklas så långt möjligt till att kunna leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och*
- *visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.*

Kränkande behandling

	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Antalet anmälningar	0	0	0

Frånvaro

Omfattning av frånvaro	2018/2019	2019/2020	2020/2021
>50%	-	-	
>40%	-	-	
>30%	-	-	
>20%	-	-	
>10%	-	-	

Personaltätheten på gymnasiesärskolan är hög vilket möjliggör ett arbete på individnivå utefter

elevens specifika behov. Personalen är engagerade och delaktiga i elevens hela skoldag inklusive raster och förflyttning mellan aktiviteter. Gymnasiesärskolans komplexa elevgrupp möts av flexibla och kreativa pedagoger och elevassister som gör sitt yttersta för att ge eleven en dag fylld av trygghet och lärande. Då elevgruppen är på en mycket basal utvecklingsnivå, ofta utan förmåga att kommunicera via tal, är det ytterst sällan det sker kränkningar elever emellan i gymnasiesärskolan.

Inom gymnasiesärskolan arbetar pedagogerna för att varje elev utifrån egna förutsättningar ska tro på sig själv och sin egen förmåga samt visa förståelse för andras situation. Dialogen med elevernas föräldrar är en viktig del i detta arbete då eleverna ofta har mycket begränsad förmåga.

4 Kunskaper, utveckling och lärande

Läroplanernas skrivningar om barns och elevers lärande tar avstamp i att stimulera barns nyfikenhet och lust att lära. Förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande genom en rolig, trygg och lärorik verksamhet för alla barn som deltar i den. Skolan ska vidare ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Skollagen föreskriver att utbildningen ska vara likvärdig, men undervisningen ska också utformas så att den bidrar till att eleven tror på sin förmåga och bibehåller lusten till ett livslångt lärande.

Bildningsnämndens effektmål för 2021 är **högre måluppfyllelse och förbättrade studieresultat samt digital transformation i förskolan och skolan.**

4.1 Förskolan

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla (Lpfö18)

- sin identitet och känna trygghet i den samt medvetenhet om rätten till sin kroppsliga och personliga integritet,
- självständighet och tillit till sin egen förmåga,
- nyfikenhet, kreativitet och lust att leka och lära,
- förmåga att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler,
- förmåga att lyssna på och reflektera över andras uppfattningar samt att reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar,
- fantasi och föreställningsförmåga,
- motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning samt förståelse för hur viktigt det är att ta hand om sin hälsa och sitt välbefinnande,
- förmåga att använda och förstå begrepp, se samband och upptäcka nya sätt att förstå sin omvärld,
- förmåga att skapa samt förmåga att uttrycka och kommunicera upplevelser, tankar och erfarenheter i olika uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans,
- intresse för berättelser, bilder och texter i olika medier, såväl digitala som andra, samt sin förmåga att använda sig av, tolka, ifrågasätta och samtala om dessa,
- ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften,
- intresse för skriftspråk samt förståelse för symboler och hur de används för att förmedla budskap,
- sin kulturella identitet samt kunskap om och intresse för olika kulturer och förståelse för värdet av att leva i ett samhälle präglad av mångfald samt intresse för det lokala kulturlivet,
- både det svenska språket och det egna nationella minoritetsspråket, om barnet tillhör en nationell minoritet,
- både det svenska språket och sitt modersmål, om barnet har ett annat modersmål än svenska,
- svenskt teckenspråk, om barnet har hörselnedsättning, är döv eller av andra skäl har behov av teckenspråk,
- förmåga att använda matematik för att undersöka, reflektera över och pröva olika lösningar av egna och andras problemställningar,
- förståelse för rum, tid och form, och grundläggande egenskaper hos mängder, mönster, antal, ordning, tal, mätning och förändring, samt att resonera matematiskt om detta,
- förmåga att urskilja, uttrycka, undersöka och använda matematiska begrepp och samband mellan begrepp,
- förståelse för samband i naturen och för naturens olika kretslopp samt för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra,
- förståelse för hur människors olika val i vardagen kan bidra till en hållbar utveckling,
- förståelse för naturvetenskap, kunskaper om växter och djur samt enkla kemiska processer och fysikaliska fenomen,
- förmåga att utforska, beskriva med olika uttrycksformer, ställa frågor om och samtala om

naturvetenskap och teknik,

- *förmåga att upptäcka och utforska teknik i vardagen, och*

- *förmåga att bygga, skapa och konstruera med hjälp av olika tekniker, material och redskap.*

Enkät utveckling och lärande (vårdnadshavare)

	2018/2019	2020/2021
Mitt barn stimuleras till utveckling och lärande i förskolan	8,2	-
Jag upplever att förskolan erbjuder mitt barn en stimulerande miljö	-	8,6
Personalen på förskolan väcker mitt barns lust att lära	8,1	-
Jag upplever att verksamheten på förskolan väcker mitt barns nyfikenhet.	-	8,8
När mitt barn lär sig något nytt i förskolan vill hon/han lära sig mer om det	7,8	-
Jag upplever att mitt barn lär sig mycket på förskolan	-	8,6

Förskolans utvecklingsområden utgick från bildningsnämndens prioriterade mål; högre måluppfyllelse och förbättrade studieresultat samt digital transformation. I dokumentationen av barnens lärande fanns ett utvecklingsbehov att den skulle göras med ett tydligare målsyfte utefter undervisningens resultat.

Flertalet förskolorna har arbetat med pedagogisk dokumentation som arbetsmetod för att följa gruppens och individens lärande. Målet har varit att utveckla förhållningssätt och praktiskt användande av pedagogisk dokumentation. Ett exempel på forskning som ligger till grund för utvecklingsarbetet för pedagogisk dokumentation som arbetsmetod är litteraturstudier med *Lyssnandets pedagogik* (Ann Åberg, Hillevi Lenz Taguchi, 2018). Pedagogisk dokumentation som arbetsmetod är ett långsiktigt och pågående arbete.

Dokumentationsarbetet har under en tid utvecklats positivt och förskolornas arbetslag har uppnått viss samsyn kring tematiskt arbetssätt, barnsyn och kunskapssyn. Fokus har framför allt varit på hur förskolan synliggjort barnens lärprocesser. Barnen har blivit allt mer involverade i dokumentationen och utvärderingsarbetet och kan på så sätt se sina egna lärprocesser. Lärandet blir därmed meningsfullt och kan sättas i ett sammanhang. Flera av förskolorna har en dokumentationsvägg som inbjuder barnen att samtala och reflektera kring sitt lärande på förskolan vilket bidrar till att utveckla kommunikationsförmåga, verbala språk och reflektionsförmåga. En någon tillbakagång i utvecklingen kring dokumentation av barnens lärande kan dock ses under pandemin, som ett resultat av ändrade förutsättningar.

Förskolorna arbetar ännu inte fullt ut med att systematiskt dokumentera, följa upp och analysera *varje barns* utveckling och lärande. Dokumentation, uppföljning och utvärdering används inte heller fullt ut i vidare planering för *varje barns* utveckling och lärande. För att utveckla området pedagogisk dokumentation som arbetsmetod kommer förvaltningen att säkerställa arbetet genom att skriva en ny rutin kring dokumentation av barns lärande. Detta för att säkerställa likvärdigheten mellan kommunens olika förskolor. Inom de nya rektorsområdena kommer rektorerna få i uppgift att kartlägga förskolornas synliggörande av barnens lärande för att sedan lägga upp detta i en utvecklingsplan i sitt systematiska kvalitetsarbete.

En större insats inom språk och kommunikation har gjorts övergripande inom förskolan.

Implementering av den nya kommunala handlingsplanen för språk-, läs- och skrivutveckling med individuella mål satta av varje avdelning, har gjorts med stöd av specialpedagoger. Språkplanen kommer fortsättningsvis ligga till grund för den språkliga undervisningen i förskolan. Samtidigt har Bornholmsmodellen antagits som ett obligatoriskt material inom språk- och kommunikationsundervisning på alla kommunens förskolor. Båda dessa insatser har gett omedelbara effekter i verksamheten och i barns utveckling. Förskolorna ser att användandet av rim och ramsor har utvecklat barnens förmåga att leka med ord och utökat deras ordförråd. Sagorna, som är en stor del av Bornholmsmodellen, har utvecklat barnens återberättande och gjort att barnen tar berättelsen med sig i leken och kopplar till egna erfarenheter. Det har också utvecklats ett tematiskt sätt att arbeta utifrån dessa sagor på flera förskolor. En större gemensam satsning, som införandet av Bornholmsmodellen och den övergripande handlingsplan för språk-, läs- och skrivutveckling ger omedelbar effekt i undervisningen, vilket har visat sig i barnens utveckling och i pedagogernas arbetssätt. Det ger en möjlighet att kvalitetssäkra språkundervisningen i förskolan och bygga en god grund för fortsatt utveckling i ett 1-16 årsperspektiv. Under kommande läsår kommer samtlig personal att få en fördjupande utbildning inom Bornholmsmodellen.

Undervisning med digitala verktyget Polyglutt har medfört ett ökat intresse för böcker och läsning. De avdelningar som har barn med annat modersmål har kunnat undervisa med hjälp av Polyglutt och ser en förbättrad förståelse och återberättande förmåga hos barnet. Det har även väckt intresse och nyfikenhet från andra barn kring andra språk.

TAKK-tecken har använts som ett komplement till det verbala språket. Det är själva användandet som ger effekt i undervisningen. Omfattningen av användandet är ojämnt mellan och inom förskolorna, dock ser de som använder TAKK-tecken att barnen tar det till sig och använder och förstärker deras kommunikation med varandra och i hemmet. Kompetensutveckling för personalen genom utbildning i TAKK, som kommer att genomföras under hösten 2021, förväntas ge en större utveckling av barnens språk- och kommunikationsutveckling. Framöver kommer det vara krav på att använda TAKK-tecken i undervisningen på alla förskolor. Effekten av detta kommer att följas upp i det systematiska kvalitetsarbetet.

Förskolornas satsningar på matematik ser olika ut men exempel på mål är:

- Fånga upp matematiken i utemiljön.
- Koppla arbetet med matematik till aktuell forskning.

Matematiken tydliggörs i vardagen för barnen genom att pedagogerna använder rätt matematiska begrepp och ord och använder matematisk litteratur för förskoleklass vid planeringen av undervisningen. Arbetet med matematik sker mestadels i den spontana undervisningen. Förskolan använder sig till viss del av IKT för att förstärka arbetet med matematik. Pedagogerna har ett medvetet tänk kring matematik och kan fånga matematiken i vardagen och utveckla vissa leksituationer till spontan undervisning i matematik. På förskolan finns ett varierat utbud av matematiskt material som erbjuds barnen för att inspirera, väcka lust och nyfikenhet. Barnen har utvecklat sin matematiska förmåga vilket bland annat kan ses genom att de benämner räkneramsan. Barnen visar även förståelse och ger uttryck för att sortera vilket utvecklar deras kunskap och förståelse inom matematik och de kan koppla detta till sina egna erfarenheter. Barnens matematiska språk har ökat genom att de benämner, färger, mönster, jämför, mängd, former, antal, längd och storlek både inomhus och utomhus. Som en del i utvecklingen har utomhusmatematik blivit en naturlig del av förskolans undervisning.

Det skiljer mellan förskolorna hur de använder sig av forskning och matematisk litteratur vid planeringen av sin matematikundervisning. Någon förskola nämner att undervisningen planeras utefter Bishops teorier och att detta har utvecklat barnens matematiska kunnande i att observera, klassificera och ordna i serie, att de utvecklar sitt lärande i att dela upp och organisera material efter färg, samt sortering och namn på de olika föremålen och antalsuppfattning. Även litteratur kring matematisk undervisning ämnad för förskoleklass används vid planering av undervisningen där pedagogerna kan utmana barnen genom olika praktiska matematiska övningar. Andra förskolor

nämner att pedagogerna upplever att det är svårt att koppla det egna arbetet i matematik med aktuell forskning. Det beror till största delen på att undervisning i matematik är mestadels spontan och oplanerat.

Förskolorna kommer att arbeta vidare med att medvetet planera undervisning i matematik med klart mål och syfte, och utgå från aktuell forskning vid sin planering. För att kunna göra det, så måste tid läggas på kollegialt lärande där forskning och beprövad erfarenhet inom ämnet är i fokus.

Förskolorna kommer vidare utveckla arbetet med utomhusmatematik genom att hitta och se matematik vid utomhusvistelse och använda sig av de resurser och naturmaterial som finns runt om i naturen. Matematiken i reflektionerna och analyserna av utbildningen i den pedagogiska dokumentationen måste tydliggöras.

Målet inom förskolan är att utveckla pedagogernas arbete med adekvat digital kompetens och skolverkets fyra aspekter, så som digitaliseringens påverkan på samhället, använda och förstå digitala verktyg, förhålla sig kritisk och ansvarsfull och lösa problem och omsätta idéer i handling. Förskolorna använder kollegialt lärande som metod för sitt utvecklingsarbete där de har utgått från litteratur som *Digitalisering i förskolan på vetenskaplig grund* (2019) och *En digitalare förskola* (2019). Polyglutt, en digital app för läsutveckling utformad för att stärka läs- och språkutvecklingen, används flitigt i många olika sammanhang. Effekterna av att i ett tidigt stadium arbeta med digitala verktyg i undervisningen har bidragit till att pedagoger och barn i stort är bekväma med att använd IKT i olika sammanhang. Barn och pedagoger använder digitala verktyg i den vardagliga verksamheten och i den planerade undervisningen. De har även utvecklat arbetsformen digiläsning vilket gör sig synligt i läsförståelsen hos barn då de diskuterar innehåll i en saga eller berättelse.

Pedagoger och barn har sedan flera terminer tillbaka arbetat med att utveckla barns förståelse av och användande kring digitala verktyg med gott resultat. Digiläsning och pedagogens viktiga roll i läsförståelse har utvecklats. Det finns dock skillnader i kommunens olika förskolor i hur mycket de har arbetat medvetet med att utveckla pedagogernas kompetens inom fokusområdet, vilket gör att det finns skillnader i måluppfyllelse i de olika förskolorna. Vidare utvecklingsarbete med adekvat digital kompetens har inte kunnat prioriteras under detta läsår då pedagogerna arbetat övervägande utomhus och fokuserat på andra ämnen.

Förvaltningen har förstärkt förskolornas bestånd av iPads vilket ger förskolorna förutsättningar att använda digitala verktyg i undervisningssituationer och som verktyg vid den pedagogiska dokumentationen. För att nå nästa steg i utvecklingen i den digitala transformationen i förskolan behöver förvaltningen erbjuda utbildning. IKT-nyckelpersoner kommer att utses på varje förskola. Dessa kommer att utbildas inom områdena digitalt berättande, skapa digital musik, programmering, källkritik, AR och VR. Nyckelpersonerna kommer sedan få i uppgift att leda förändringsarbete inom digital undervisning på respektive förskola.

4.2 Grundskolan

Ur läroplanens kapitel för förskoleklassen:

Undervisningen i förskoleklassen ska syfta till att stimulera elevernas allsidiga utveckling och lärande. Undervisningen ska ta sin utgångspunkt i elevernas behov och intressen samt i det kunnande och de erfarenheter som eleverna tidigare har tillägnat sig, men också kontinuerligt utmana eleverna vidare genom att inspirera till nya upptäckter och kunskaper. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetssätt, uttrycksformer och lärmiljöer som gynnar övergången från förskola till skola och fritidshem. Därigenom ska undervisningen i förskoleklassen bidra till kontinuitet och progression i elevernas utveckling och lärande samt förbereda eleverna för fortsatt utbildning.

Ur läroplanen för grundskolan (Lgr11):

Skolan ska ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Dessa ger också en grund för fortsatt utbildning.

Skolan ska bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärarens ledning, såväl i helklass som enskilt. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.

Kunskaper, utveckling och lärande i förskoleklassen

De obligatoriska kartläggningarna enligt Skolverkets "Hitta Språket" och "Hitta Matematiken" görs i samtliga förskoleklasser i kommunens skolor. Undervisningen planeras utifrån resultaten på kartläggningarna och elever får individuella insatser vid behov. I förskoleklassen visar resultatet av kartläggningsmaterialet inte någon märkbar skillnad mellan pojkar och flickor.

Flertalet skolor uttrycker att de inte på ett tillfredsställande sätt kan genomföra kartläggningarna för att dra nytta av dem som underlag för vidare planering av undervisningen. Pedagogerna behöver analysera mer och tydligare planera den fortsatta verksamheten utefter elevernas behov och det resultat som kartläggningen visar.

Samtliga skolor arbetar med "Bornholmsmodellen" för att utveckla elevernas språkliga förmåga, pedagogernas bedömning är att även detta test ger goda kunskaper avseende den enskilda elevens kunskapsnivå. Därutöver har flera skolor arbetat med "Livet i Bokstavlandet" och "Mattelandet". Inom ämnet svenskan observerade en skola ett utökat behov inom elevgruppen rörande den expressiva samt impressiva språkliga förmågan. Arbetet med fonem, avgöra om antal ljud i orden, följa instruktioner samt föra dialoger mellan eleverna kunde tydligt urskiljas som de områden där extra arbete krävdes över längre tid för att kunna urskilja en progression. Detta påverkade även det matematiska arbetet hos de enskilda eleverna.

Stort fokus har också lagts på kooperativt lärande. En del av det kooperativa lärandet är direkt kopplat till läroplanens centrala innehåll. Pedagogerna i förskoleklass bedömer att det kooperativa lärandet har gjort eleverna mer delaktiga och att fler elever känner sig sedda i läroprocessen.

Kunskaper, utveckling och lärande i årskurs 3

På grund av covid-19 har de nationella proven i årskurs 3 inte genomförts i nationell regi utan varit frivilliga att genomföra. Eftersom de inte har genomförts i samtliga skolor och då genomförandet på de skolor som valt att göra dem inte har varit reglerat, går det inte att analysera några resultat på övergripande nivå.

Tidigare år har problemlösning varit ett av de områden inom matematiken som eleverna har visat låga resultat inom. Flera olika insatser har satts in och prövats. På en av grundskolorna ser man problemlösning som ett område där eleverna nu presterar väl. Kooperativt lärande lyfts fram som en av framgångsfaktorerna, men även vikten av att träna eleverna i att arbeta självständigt för att träna upp strategier att ta sig an uppgifter på egen hand. Arbetet med kooperativt lärande har dessutom visat sig ge resultat avseende trygghet och studiero i elevgrupperna.

Under läsåret har insatser satts in för att stödja de elever som kartlades i behov av stöd under höstterminen. Insatser har varit arbete i mindre grupp, arbete med specialpedagog/-lärare och anpassningar i klassrummet. Flera av dessa elever nådde kunskapskraven för årskurs 3 under vårterminen men för många av eleverna krävs det en längre utvecklingsprocess för att nå åldersadekvata kunskapsmål. Insatser som extra resurstid som fanns under höstterminen togs delvis bort under vårterminen på grund av hög personalfrånvaro i skolorna, som ett resultat av pandemin.

Skolornas egen analys av resultat på de nationella prov som genomfördes lokalt visar att andelen flickor respektive pojkar som inte når målen i ämnet matematik är lika. I svenska är det dock nästan dubbelt så många pojkar som inte når målen i jämförelse med flickorna. På t.ex. Pilevallskolan där man ser att kunskaper i svenska, och särskilt i svenska som andraspråk, behöver stärkas har man under läsåret arbetat med intensivträning i läsning med speciallärare, samt enskilt stöd av speciallärare. På Östra skolan har man t.ex. arbetat med personlig träning (PT) i matematik, vilket

man i analysen bedömer har gett god effekt. Under det kommande läsåret införs detta även i svenska.

Betygsresultat årskurs 6 (exklusive nyanlända)

Resultat	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Genomsnittlig betygspoäng, Svenska	12,6	12,8	12,7
- Flickor	14,2	13,8	13,9
- Pojkar	11,0	11,8	11,3
Genomsnittlig betygspoäng, Matematik	12,0	12,4	11,9
- Flickor	12,8	12,8	12,0
- Pojkar	11,2	11,9	11,9
Genomsnittlig betygspoäng, Engelska	13,7	13,2	13,4
- Flickor	13,7	13,1	13,3
- Pojkar	13,7	13,3	13,6
Andel elever med godkänt i alla ämnen	72,9	77,3	73,5
- Flickor	80,9	82,9	78,9
- Pojkar	65,4	71,8	67,6

Betygsresultat årskurs 9 (exklusive nyanlända)

Resultat	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Genomsnittligt meritvärde	229,2	238,7	229,7
- Flickor	239,9	253,8	243,4
- Pojkar	217,6	224,2	218,4
Genomsnittlig betygspoäng, Svenska	13,5	14,2	13,7
- Flickor	14,7	15,4	14,9
- Pojkar	12,1	12,9	12,7
Genomsnittlig betygspoäng, Matematik	11,8	12,4	12,5
- Flickor	11,9	12,7	12,6
- Pojkar	11,6	12,1	12,3
Genomsnittlig betygspoäng, Engelska	14,3	14,8	14,8
- Flickor	14,3	15,2	14,8
- Pojkar	14,3	14,4	14,7
Andel elever med godkänt i alla ämnen	76,6	79,2	71,7
- Flickor	78,2	81,3	74,9
- Pojkar	74,9	77,1	70,0
Andel behöriga yrkesprogram, gymnasiet	85,7	86,3	85,6
- Flickor	85,5	86,0	86,8

Resultat	2018/2019	2019/2020	2020/2021
- Pojkar	86	86,5	84,7

Måluppfyllelsen, det vill säga andel elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen har minskat sedan föregående år och är det lägsta resultatet som uppvisats under en treårsperiod.

Bildningsförvaltningen ser att insatser som gjorts under det gångna året kommer att ge effekt på resultaten på längre sikt, men året som gått har inneburit utmaningar med att kunna utföra kvalitativ distans- och fjärrundervisning och med ökad frånvaro.

Kunskaper, utveckling och lärande i årskurs 6

Den språkliga förmågan är fortsatt den svagaste länken i årskurs 6. På aggregerad nivå är pojkarnas resultat i svenska sämre än flickornas och samma resultat syns även på enhetsnivå. Pilevallskolan sticker ut i statistiken med sämre resultat för flickor i tabellen angivna ämnen, det är dock markant fler flickor som har godkänt i alla ämnen. I elevgruppen på Pilevallskolan finns flera flickor som invandrat till Sverige under skoltiden, men som inte längre räknas som nyanlända. Liksom ovan angivet för årskurs 3 är det språkförmågan som måste stärkas ytterligare för att resultaten i övriga ämnen ska kunna förbättras.

Kunskaper, utveckling och lärande i årskurs 9

Av de 485 eleverna i årskurs 9, inklusive nyanlända, är det 82 elever som har ett meritvärde på 300,0 eller däröver (max 340). Skillnaden mellan flickors och pojkars resultat, exklusive nyanlända, i årskurs 9 har minskat. Föregående läsår var skillnaden ca 30 poäng, i år är skillnaden ca 25 betygspoäng. Skillnaden är ungefär densamma oavsett om nyanlända elevers resultat inkluderas eller inte.

Skola	Meritvärde exkl nyanl (19/20)	Pojkar	Flickor	Behörighet YRK FÖR % (19/20)
Fågelbäcksskolan 7-9	218,2 (213,3)	213,7	222,5	81,4 (73,1)
Liljeborgsskolan 4-9	245,5 (247,6)	239,7	252,3	91,0 (88,3)
Pilevallskolan F-9	181,5 (231,9)	159,5	204,5	59,1 (82,8)
Västervångsskolan F-9	223,2 (233,9)	208,1	242,5	88,1 (89,5)
Väståkra F-9	242,9 (246,4)	224,8	270	85,7 (82,5)
Total	229,7 (238,7)	218,4	243,4	85,6 (86,3)

Högst meritvärde på grupp-nivå i årskurs 9 i kommunen hade eleverna på Liljeborgsskolan med 245,5. Skolans analys är att det långsiktiga arbetet kring trygghet, motivation och läsförståelse har varit framgångsrikt. Meritvärdena analyseras kontinuerligt varje läsår av skolledning, elevhälsan och undervisande lärare. Liljeborgsskolan har under läsåret erbjudit läxhjälp vid flera tillfällen i veckan. På högstadiet har det en timme per vecka bedrivits matematikcafé med flera legitimerade matematiklärare och en timme per vecka har skolan erbjudit läxhjälp i övriga ämnen med legitimerade ämneslärare. På mellanstadiet har läxhjälpen arrangerats arbetslagsvis med legitimerade lärare. En gång per vecka har fritidshemmet erbjudit läxhjälp för de elever som är inskrivna. Skolans analys visar att elevernas analysförmåga behöver utvecklas samt att deras motivation fortsatt behöver stärkas. Förstelärarna kommer under kommande läsår ha fokus på analysförmågorna kopplat till ett språkutvecklande arbetssätt vid implementeringen av de nya kursplanerna med respektive ämneslag.

Fågelbäcksskolan utmärker sig på det sättet att skillnaden mellan flickor och pojkars meritvärde inte är lika stor som på andra skolor. Skolan har arbetat fokuserat på att jämma ut skillnader i förutsättningar för eleverna och en insats under året har varit att elevhälsan har varit medmentor i

årskurs 9. De har arbetat för att främja närvaron samt jobbat med det relationella ledarskapet, elevens hälsa samt att synliggöra lärande för den enskilda eleven.

Lägst genomsnittligt meritvärde finns i år på Pilevallskolan där skillnaden mellan pojkar och flickor är mycket stor. Enligt skolans analys är detta en elevgrupp som har haft många insatser under hela skoltiden. Årskurs 9 prioriterades för närundervisning, extra lovskola har erbjudits och elevcoacher har satts in för ett antal elever. Viktigt att notera är att det i gruppen samtidigt fanns elever med meritvärden på över 300 poäng.

I Västervångskolans kvalitetsrapport framkommer att den aktuella elevgruppen har förbättrat sitt resultat från föregående termin. Antalet elever som är behöriga till gymnasiets yrkesförberedande program har också ökat i den aktuella elevgruppen. Skolan har arbetat med insatser både på grupp- och individnivå. En särskilt pedagogisk resurs avsattes till årskurs 9 för att arbeta med insatser på individnivå. Under lov har lovskola med behöriga lärare i matematik och engelska erbjudits, samt extra läxhjälp. Insatserna fortsätter under kommande läsår. En analys av ämnesbetyg ledde till slutsatsen att flera elever var starkare i praktiska ämnen, för att stärka elevernas förutsättningar för kunskapsinhämtning integrerades fler praktiska moment i den teoretiska undervisningen, med gott resultat i den aktuella elevgruppen. För att stärka motivationen har skolan testat ett system med elevförebilder från årskurs 9 som tillsammans med studie- och yrkesvägledare pratat om vikten av att ta ansvar för sina studier.

På Väståkraskolan sticker flickornas genomsnittliga meritvärde ut. Men även pojkarnas resultat ligger högre i förhållande till andra skolors resultat. I skolans analys lyfts tvåläraresystemet fram som en framgångsfaktor. Som en del av förklaringen till att alla elever i åk 9 är godkända i svenska och engelska anges att det har varit två behöriga lärare under flera lektionspass. På Väståkraskolan har förstelärarnas kompetens främst används för att utveckla ledarskapet i klassrummet. Utöver forum för kollegialt lärande har förstelärarna genomfört klassrumsbesök med fokus på undervisning och lektionsstruktur för ökad trygghet. Skolan kommer framöver att göra en särskild satsning på matematiken genom en språk- och matematikutvecklare, vars uppdrag är att först kartlägga och sen utveckla både språk- och matematikundervisningen tillsammans med övriga kollegor.

Flera skolor har identifierat ett behov av språk- och matematikutveckling och planerar särskilda satsningar inom detta område, t.ex. genom språk- och matematikutvecklare som på Väståkraskolan.

På kommunövergripande nivå visar en jämförelse av resultaten mellan åren att föregående läsår stack ut med särskilt höga resultat. Resultaten för aktuellt läsår ligger ungefär i linje med resultatet 2018/2019. Om man istället tittar på elevgruppens utveckling kan man se att resultatet kontinuerligt har förbättrats. Aktuell årskurs 9 har inte presterat på samma nivå som föregående elevgrupp, men visar en kontinuerlig utveckling sedan årskurs 6 då meritvärdet låg på 209,2. I årskurs 8 hade samma elevgrupp ett meritvärde på 215,7.

Bildningsförvaltningen följer och kommer fortsatt att följa upp de insatser som görs för att fortsatt ligga på en allt högre resultatnivå. Ett område som kräver särskilt fokus är det språkutvecklande arbetssättet och den gemensamma handlingsplanen för språk-, läs- och skrivutveckling är ett viktigt verktyg i detta arbete. Samarbete mellan förvaltningsledning och rektorer med ansvar för hela skolområdet är en del i denna strategi där barn och elevers lärande kan följas i ökad omfattning under en rektors ledning.

Förstelärare

Förstelärarna har ett särskilt uppdrag att utveckla undervisningen och leda det kollegiala lärandet. Planeringen inför läsåret var att förstelärarna skulle ha ett särskilt ansvar för att implementera de nya kursplanerna för grundskolan. Dessa sköts dock upp ett år. I grundskolornas rapporter framkommer att förstelärarna under läsåret bl.a. har arbetat med insatser som att utveckla ledarskapet i klassrummet, göra klassrumsbesök med fokus på undervisning, trygghet och lektionsstruktur. Förstelärarna har även varit ett kollegialt stöd i vid fjärrundervisning.

Nyanlända elevers kunskapsutveckling

Trelleborgs kommun ingår i Skolverkets satsning NYA, nyanländas lärande, som pågår under tre år. Det finns en tydlig kartläggning och åtgärdsplan för programmet. I en avslutande rapport kommer programmet och alla dess insatser att utvärderas och analyseras. Fram tills dess är det svårt att utläsa insatsernas påverkan på nyanlända och flerspråkiga barn och elevers resultat.

Gruppen nyanlända är liten, varför individuella skillnader får stor påverkan på det genomsnittliga meritvärdet. Inom gruppen finns det både elever som nyligen påbörjat sin skolgång i Sverige, med kanske bristfällig eller obefintlig tidigare skolgång, och elever som har fullständig skolgång i ett annat land. När det gäller nyanlända elever i årskurs 9 är två av 12 elever behöriga till ett nationellt yrkesförberedande program på gymnasieskolan. Den gemensamma nämnaren för samtliga av de elever som inte är behöriga är att de inte har ett godkänt betyg i svenska som andraspråk. Fem av eleverna har varit i svensk skola två år eller mindre. Elevernas meritvärden varierar stort, det lägsta meritvärdet ligger på 32,5 och det högsta på 297,5. Inom elevgruppen finns elever som räknas som nyanlända men som har svenska som modersmål, vilket förklarar de högre meritvärdena. Analysen visar ingen större skillnad mellan flickor och pojkars kunskapsutveckling, utan den avgörande faktorn är vilken skolgång eleverna haft tillgång till tidigare.

Kartlägningsunderlagen från skolinstruktionen i Trelleborgs kommun genomgås muntligt med mentor och specialpedagog vid överlämning till mottagande skola. Elevens bakgrund, familjesituation och skolerfarenhet är viktig information för mottagande lärare för att ha en utgångspunkt i upplägg av material. Den fördjupade kartläggningen i matematik är en viktig informationskälla för matematikundervisande lärare. Kartläggningen i läs- och skrivutveckling är viktig för skolledare att ta hänsyn till i samband med beslut om placering i årskurs tillsammans med skolinstruktionslärarna sociala bedömningar av eleverna. Individuella studieplaner upprättas för nyanlända elever från årskurs 7 och uppåt.

Generellt har de nyanlända eleverna fått godtagbara kunskapsnivåer inom de praktisk-estetiska ämnena mer frekvent än i de teoretiska. Beroende på elevernas förkunskaper och tidigare skolgång har en del av eleverna nått godtagbara kunskapsnivåer i ämnena matematik och engelska. SO- och NO-ämnena samt svenska som andraspråk är det först elever som nått kunskapskraven i, vilket motsvarar vilka ämnen som man behöver mer utvecklade språkkunskaper för att klara. Digitala stödverktyg som har använts inbegriper Begreppa, Studi och Polyglutt, i de fall eleverna har tillgång till språk som verktygen erbjuder.

Varje skolenhet följer upp såväl varje enskild elevs kunskapsutveckling som den övergripande bilden av elevernas kunskapsresultat på skolenheten. I Trelleborgs kommun har nyanlända elever goda resultat jämfört med nationellt och en förklaring till det är kartlägningsarbetet som genomförs på skolinstruktion Trelleborg i samarbete med modersmålsenheten. Detta gör att mottagande lärare får en god bild av elevens förkunskaper och förutsättningar, samt att eleverna snabbt placeras i sin ordinarie klass. Det är i samspel med kamrater som behärskar det svenska språket som elevens språkkunskaper i svenska ges bäst förutsättningar att utvecklas.

Kunskapsutvecklingen kommer att särskilt följas inom ramen för Skolverkets satsning på nyanlända samt flerspråkiga barns och elevers lärande. Enligt den plan som förvaltningen tagit fram kommer flera insatser att sättas in, där det språkutvecklande arbetssättet genomsyrar arbetet. Planen sträcker sig fram till 2022 och implementeras nu i verksamheterna.

4.3 Grundsärskolan

Ur läroplanen för grundsärskolan (Lsär11):

Skolan ska ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Dessa ger också en grund för fortsatt utbildning.

Skolan ska bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska

utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.

Då det i grundsärskolan är frivilligt att få betyg och alla elever inte önskar får det, kan inte några övergripande slutsatser dras utifrån den faktorn. Eleverna har olika förutsättningar och förmågor som gör att det är svårt att få validitet i jämförelser av bedömningar. Det som kan jämföras är huruvida eleverna utvecklas i förhållande till sina förutsättningar och sin förmåga.

Alla elever på grundsärskolan har under läsåret gjort en kunskapsutveckling i förhållande till sina förutsättningar och förmågor. Eleverna har utvecklats i samtliga ämnen. Inom grundsärskolan märks en svagare utvecklingskurva hos pojkarna än hos flickorna. Detta sätts i samband med att pojkarna som är placerade i grundsärskolan just nu generellt har större svårigheter, med endast något undantag. Alla elever följer sina individuella utvecklingsplaner med individuella mål och bedömningar.

4.4 Fritidshemmet

Ur läroplanens (Lgr11) kapitel för fritidshemmet:

Undervisningen i fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid. Detta ska ske genom att undervisningen tar sin utgångspunkt i elevernas behov, intressen och erfarenheter, men också att eleverna kontinuerligt utmanas ytterligare genom att de inspireras till nya upptäckter. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetssätt, uttrycksformer och lärmiljöer som integrerar omsorg och lärande.

Enkät Kunskaper, utveckling och lärande (vårdnadshavare)

Indikator	2018/2019	2019/2020	2020/2021
I fritidshemmet erbjuds aktiviteter som stimulerar mitt barns lärande	7,2	7,0	7,2

Lärandet och uppdraget har varit i fokus inom fritidshemmet under läsåret. En kommunövergripande planeringsmall har tagits fram och används i hög omfattning och flertalet enheter har även publicerat denna på kommunens lärplattform för att tillgängliggöra den för vårdnadshavare. Fritidshemmen har bl.a. arbetat med följande utvecklingsområde:

- Matematik
- Handlingsplanen för språk-, läs- och skrivutveckling
- Digitalisering

Fritidshemmet har arbetat med både matematik och svenska, på olika sätt. Fritidshemmet har bl.a. arbetat medvetet med att skapa laborativa och problemlösande arbetssätt där eleverna tränar sina matematiska förmågor på ett konkret och lustfyllt sätt. I matematik har ett fritidshem haft en schackskola där elevernas logiska tänkande utmanas och också haft lekar där förmågan till matematiska strategier utmanas med olika former av spel, kluringar, kortspel. Under melodifestivalstiden fick eleverna på ett fritidshem rösta på de olika bidragen och sammanställa resultaten i stapeldiagram. Oavsett hur och på vilket sätt man gjort så har man använt sig av matematiska termer för att befästa elevernas kunskaper. Man har vid tillfällen använt sig av QR-koder för att få fram olika resultat. Den samlade analysen visar att arbetet med att synliggöra och tydliggöra matematiken på fritidshemmet behöver fortsätta. Några fritidshem har fokuserat på högläsning och erbjudit eleverna olika spel där de har fått läsa instruktioner, lärt sig regelfunktionerna och på så sätt tagit till sig kunskaper tillsammans med sina kamrater.

Antalet datorer har ökat i fritidshemmet. De utvecklingsområden som bör prioriteras vidare är att öka den digitala kompetensen hos personalen på fritidshemmet, t.ex. kompetensutvecklingsinsatser, tecknateam eller andra forum för att kunna dela med sig till varandra hur och på vilket sätt man kan arbeta mer digitalt.

Arbetet med att fortsätta dokumentera pedagogiska planeringar är också ett utvecklingsområde som behöver utvecklas vidare i fritidshemmet. Under nästa läsår kommer fritidshemmen fortsätta med arbetet med innehållet i planeringarna för att få kollegiala diskussioner för att öka likvärdigheten i planeringarnas struktur och innehåll.

4.5 Gymnasieskolan

Ur läroplanen för gymnasieskolan (Gy11):

Det är skolans ansvar att varje elev

- på ett nationellt yrkesprogram inom gymnasieskolan ges möjlighet att uppnå kraven för en yrkesexamen som innebär att eleven har uppnått en av branschen godtagbar nivå av yrkeskunnande för att vara väl förberedd för yrkeslivet,*
- på ett nationellt högskoleförberedande program inom gymnasieskolan ges möjlighet att uppnå kraven för en högskoleförberedande examen som innebär att eleven har tillräckliga kunskaper för att vara väl förberedd för högskolestudier,*
- som avslutat ett introduktionsprogram har en plan för och tillräckliga kunskaper för fortsatt utbildning eller uppnår en förberedelse för etablering på arbetsmarknaden*

Resultat nationella prov, genomsnittlig betygspoäng (GBP)

Resultatmått (GBP)	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Engelska 5	13,9	10,6	3 elever, resultat redovisas ej
Engelska 6	13,6	-	-
Matematik 1	10,5	13,9	13,6
Matematik 2	8,8	-	-
Matematik 3	11,8	-	-
Matematik 4	10	11,5	12,9
Svenska 1	11,5	10,0	3 elever, resultat redovisas ej
Svenska 3	11,3	-	-

Genomsnittlig betygspoäng för elever med examen eller studiebevis

Program	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Barn- och fritidsprogrammet	13,4	12,8	12,8
Bygg- och anläggningsprogrammet	12,5	10,0	11,2
El- och energiprogrammet	11,4	13,2	12,6
Handels- och administrationsprogrammet	15,4	14,1	14,4
Hantverksprogrammet	15,4	17,6	-
Industri tekniska programmet	9,1	12,9	-

Vård- och omsorgsprogrammet	13,5	12,5	12,7
Ekonomiprogrammet	13,2	14,8	13,6
Estetiska programmet	11,5	13,9	13,8
Naturvetenskapliga programmet	15,1	15,4	14,1
Samhällsvetenskapliga programmet	14,5	14,6	14,5
Teknikprogrammet	14,6	13,8	14,3

Andel elever med grundläggande högskolebehörighet

Program	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Barn- och fritidsprogrammet	28,5	32	22,2
Bygg- och anläggningsprogrammet	12,5	2,9	4,9
El- och energiprogrammet	11,4	46,7	20
Handels- och administrationsprogrammet	17,6	27,8	23,5
Hantverksprogrammet	16,6	..	-
Industri tekniska programmet	-
Vård- och omsorgsprogrammet	7,1	52,6	43,8
Ekonomiprogrammet	83,6	98,4	82,8
Estetiska programmet	11,5	90,9	71,4
Naturvetenskapliga programmet	85,2	86,2	64
Samhällsvetenskapliga programmet	92,6	96,7	89,3
Teknikprogrammet	100	89,3	89,5

Under höstterminen genomfördes nationella prov i matematik 1c för årskurs 1 på Naturvetenskapsprogrammet och Teknikprogrammet. Genomsnittlig betygspoäng för dessa 61 elever var 14,1. Detta är ett relativt högt medelvärde. Värt att anmärka är att tre elever fick resultatet F på detta inledande nationella prov i matematik. En sådan tydlig indikation på bristande förkunskaper i ämnet kan bli en utmaning kommande läsår, då det inom programmet ingår minst två till kurser inom ämnet matematik.

Eleverna i årskurs 1 på Industri tekniska programmet gjorde under höstterminen nationella prov i matematik 1a, engelska 5 och svenska 1, eftersom deras teoretiska kurser avslutades efter en termin. Det är inte möjligt att analysera och dra några slutsatser utifrån en så begränsad elevgrupp. Faktum kvarstår dock att av de elever som går på programmet i nuläget, har mer än hälften minst betyget E i engelska 5 och svenska 1 medan alla elever har minst betyget E i matematik 1a. De elever som inte har klarat svensk kursen har fått denna förlängd utifrån ambitionen att de ska klara kursen under hösten 2021.

Under vårterminen har inga nationella prov genomförts. Engelsklärarna liksom vissa matematiklärare valde att göra ersättningsproven, men från dessa finns ingen statistik då de inte har formell status som nationella prov. I brist på resultat från nationella prov har istället betygsstatistiken för kurserna svenska 1, engelska 5 och matematik 1 för avgångseleverna

analyserats, eftersom alla elever måste nå minst betyget E i dessa kurser för att få gymnasieexamen. Aktuellt läsår hade fem elever betyget F i svenska 1.

I engelska 5 gick alla utom en av de elever som fick underkänt på enhet S:t Nicolai. Slutsatsen är att stödet till elever i engelska måste utvecklas för att skapa likvärdighet mellan de båda enheterna. En sannolik förklaring till resultatet kan vara att under det gångna läsåret har enhet S:t Nicolai haft svårt att tillsätta vikarie för en tjänstledig speciallärare i engelska.

Betygen i matematik 1 är inte jämförbara mellan programmen, eftersom eleverna läser tre olika kurser beroende på vilket program de går på. Yrkesprogrammen läser kursen matematik 1a. På enhet Bastionen är det många elever som inte klarar kursen matematik 1 under årskurs 1, varför kursen schemaläggs med specialläraren även under årskurs 2. Detta har visat sig vara ett mycket framgångsrikt koncept samtidigt som det lösgör tid hos specialläraren för fler elever, eftersom de elever som fortsätter läsa kursen utgör en sammanhållen grupp. Under kommande läsår ska en liknande lösning utvecklas för enhet S:t Nicolai för att öka kvaliteten och likvärdigheten på Söderslättsgymnasiet som helhet.

Analysen av resultatet visar att få elever på yrkesprogram har högre betyg än C i svenska 1 och matematik 1a, de allra flesta har betygen E eller D. Ett undantag är eleverna på Vård- och omsorgsprogrammet, som har högre betygssnitt i svenska 1 än övriga yrkesprogram. På studieförberedande program är elevernas betyg mer fördelade över alla betygsnivåer. Detta är ett väntat resultat, eftersom elever på studieförberedande program generellt har högre grundskolebetyg och de är medvetna om att det valda programmet innehåller mer av denna typ av kurser. I engelska 5 är fördelningen mer jämn över betygsnivåerna för alla program.

I en jämförelse mellan genomsnittlig betygspoäng och antagningsstatistik för de aktuella årskullarna, så korrelerar dessa på alla program utom på Barn- och Fritidsprogrammet, där antagningspoängen har ökat lite varje år medan betygspoängen har minskat eller varit oförändrad. På detta program var antalet elever lågt, varför det är svårt att dra några genomgripande slutsatser. Ett antal elever antogs som IMPRO-elever, och har därför läst grundläggande matematik eller engelska. Därmed har de inte hunnit med gymnasiekurserna i tillräckligt hög grad. Några elever har lidit av psykisk ohälsa, som dessutom förvärrats av pandemin, vilket också har bidragit till sämre resultat. Den aktuella klassen på Barn- och Fritidsprogrammen har haft mycket stöd av speciallärare och pedagogisk assistent.

På Bygg- och anläggningsprogrammet har den genomsnittliga betygspoängen ökat mest, vilket delvis beror på att det föregående läsår var flera elever som inte fullföljde sin arbetsplatsförlagda undervisning. Som förklaring angavs att de inte ville arbeta inom branschen. Innevarande läsår det varit fler motiverade elever i yrkeskurserna, varför också betygspoängen ökat. Dessa elever hade också högre antagningspoäng än föregående läsår.

På Naturvetenskapsprogrammet rådde omvända förutsättningar. Eleverna i avgångsklassen hade låg intagningspoäng och dåliga förkunskaper när de började i årskurs 1, vilket har påverkat hela gymnasietiden. Naturvetenskapsprogrammet är det program som utnyttjar Studietorget mest, framför allt under årskurs 2 och 3 då de läser kurserna matematik 3, 4 och 5 samt fysik 1 och 2. Framför allt elever med låga grundskolebetyg behöver och nyttjar detta stöd för att klara de mest krävande obligatoriska kurserna matematik 3 och fysik 1.

Alltså oförändrad betygspoäng för yrkesprogrammen de två senaste läsåren men en försämring jämfört med läsåret 2018/19. Följer man Skolverkets statistik åtta år bakåt i tiden är det endast under två läsår som den genomsnittliga betygspoängen varit högre än 12,5. Årets resultat är inte anmärkningsvärt över tid, och bland de högre resultaten.

För de högskoleförberedande programmen är förhållandet det motsatta. För dessa program har betygspoängen sjunkit jämfört med föregående läsår och Skolverkets statistik över åtta år visar att årets genomsnittliga betygspoäng är bland de tre lägsta. En orsak till detta kan vara fjärrundervisningen under pandemin. Årets avgångselever har haft fjärrundervisning under delar av

både årskurs 2 och 3. Elever på studieförberedande program läser teoretiskt mer avancerade kurser i årskurs 2 och 3 samtidigt som de inte haft möjlighet till samma kontakt med sina lärare under fjärrundervisningen. Som ett resultat av åtgärder vidtagna för att undvika att blanda elever från olika klasser och olika program i samma lokaler har Studietorgsverksamheten inte fungerat optimalt under pandemin. Studietorgslärarna har ställt om en stor del av sin verksamhet till digitala möten med enskilda elever, vilket inte har utnyttjats av lika många elever som under normala omständigheter.

Eleverna på yrkesprogrammen har haft praktiska moment på plats och har alltså inte haft en lika stor andel fjärrundervisning, samtidigt som de har haft APL, arbetsplatsförlagt lärande, som planerat. Visserligen har det för vissa program varit svårt att hitta APL-platser till alla elever, men då har eleverna fått motsvarande undervisning på plats i skolan.

Andel elever med högskolebehörighet har jämfört med föregående läsår minskat på alla program utom på Teknikprogrammet, där vi ser en marginell ökning. Andelen elever med högskolebehörighet på yrkesprogrammen har varierat mycket de senaste åtta åren, men vi kan konstatera att 18,9 är det tredje lägsta värdet över tid. Årets låga andel kan till viss del förklaras av pandemin. Framför allt kursen svenska 3 är en krävande kurs att klara av för elever på yrkesprogram, eftersom de i sina övriga ämnen inte stöter på vetenskapligt skrivande i samma grad som elever på högskoleförberedande program. Eleverna behöver vara på plats i skolan för att få extra stöd av både undervisande lärare och studietorgslärare. Den stora variationen mellan åren kan vidare förklaras av att gymnasieelever har en tendens att göra så kallade *kompisval*. Om många elever i en klass väljer att läsa kurser som krävs för högskolebehörighet, så väljer ytterligare några elever att läsa kurserna. Detta är ett tidigare känt fenomen, som mentorer, undervisande lärare och studie- och yrkesvägledarna arbetar med att upplysa eleverna om. Att det även fortsatt är en utmaning framkom under läsåret när Skolinspektionen intervjuade elever angående de individuella valen.

Vad gäller de högskoleförberedande programmen är läsårets resultat det lägsta de senaste åtta läsåren. I analysen framkommer att svenska 3 är en svår kurs för flera elever även på högskoleförberedande program. Men på Naturvetenskapsprogrammet uppnår en tredjedel av eleverna inte 2 250 poäng med minst betyget E, vilket krävs för högskolebehörighet. Flera av dessa elever hade sannolikt presterat bättre, om de fått undervisning på plats med extra stöd både av undervisande lärare samt studietorgslärare. Ovanligt många elever har F i de avancerade matematikkurserna och i fysikkurserna.

På introduktionsprogrammen har 55 av 114 elever lämnat IM. 31 elever gick vidare till nationellt program, varav nio elever blev antagna till IMV och tre till IMYRK. 19 elever gick vidare till Vuxenutbildningen på grund av ålder. Övriga blev utskrivna på grund av utebliven progression, inskriven i annan skolform eller flyttade till annan kommun.

Tittar man på genomströmningstiden har 18 elever lämnat IM efter ett år, 15 elever efter två år, sju elever efter tre år och fyra elever efter fyra år. De som har klarat studierna på ett år har saknat 1-4 betyg och haft goda förkunskaper. Elever som behövde 2-4 år är nyanlända, illitterata, elever i behov av särskilt stöd och som behövt stora individuella anpassningar, haft sämre förkunskaper och med endast ett fåtal godkända betyg från grundskolan.

På språkintröskning har progressionen varit sämre, då det har varit en grupp med hög inströmning av nya elever. Elever på IMIND har trots pandemin haft hög måluppfyllelse inom vissa ämnen. Flickor upplevs ha något högre resultat än pojkar i svenska som andra språk. I matematik har flickor något lägre resultat än pojkar. Flertalet elever som når godkända resultat har betyget E och endast enstaka elever når betyget A. En förklaring till att så få elever nått höga betyg är att eleverna under pandemin i högre utsträckning haft fjärrundervisning. På IM-anpassat, för elever i behov av särskilt stöd, har progressionen på grund av fjärrundervisning och flera lärarbyten varit lägre än väntat. Många elever har ändå lyckats, mycket tack vare stöd av elevcoach och pedagogisk assistent.

Nyanlända som börjar på Språkintröduktion kartläggs enligt Skolverkets kartläggningsmaterial i syfte att ta reda på varje elevs kunskapsnivå och att kunna möta deras eventuella behov av stöd. Kartläggningen ligger även till grund för den individuella studieplanen. I samband med inskrivningssamtal görs även en ansökan om studiehandledning på modersmålet. På IM schemaläggs studiehandledningen i möjligaste mån när ämneslärare inte har undervisning, i syfte att utveckla samarbetet mellan ämneslärare och modersmålslärare. Ökat samarbete dem emellan bör för eleverna leda till snabbare progression i det svenska språket samt i ämnena. Nyanlända elever på nationella program erbjuds också efter pedagogisk utredning studiehandledning som särskilt stöd.

4.6 Gymnasiesärskolan

Ur läroplanen för gymnasiesärskolan (GySär13):

Det är skolans ansvar att varje elev i gymnasiesärskolan ges möjlighet till förberedelse för etablering på arbetsmarknaden.

Det är även skolans ansvar att varje elev efter genomförd gymnasiesärskoleutbildning utifrån sina förutsättningar

- har tillägnat sig kunskaper i de kurser eller ämnesområden som ingår i studievägen och kan använda dessa i samhällsliv, arbetsliv, för fortsatta studier och i vardagsliv,*
- har utvecklat sin förmåga att*
 - formulera, analysera och pröva antaganden samt lösa problem,*
 - reflektera över sina erfarenheter och sitt eget sätt att lära,*
 - kritiskt granska och värdera påståenden och förhållanden, och*
 - lösa praktiska problem och arbetsuppgifter,*
- kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga,*
- kan använda såväl digitala som andra verktyg och medier för kunskapssökande, informationsbearbetning, problemlösning, skapande, kommunikation och lärande,*
- kan använda bibliotek och deras resurser,*
- kan söka sig till saklitteratur, skönlitteratur och övrigt kulturutbud som en källa till kunskap, självinsikt och glädje,*
- kan hämta stimulans ur kulturella upplevelser och utveckla känsla för estetiska värden,*
- har utvecklat kunskaper om förutsättningarna för en god hälsa,*
- har utvecklat kunskaper om och insikt i centrala delar av det svenska, nordiska och västerländska kulturarvet,*
- har kunskaper om de mänskliga rättigheterna,*
- känner till de nationella minoriteternas (judar, romer, urfolket samerna, sverigefinnar och tornedalingar) kultur, språk, religion och historia,*
- har kunskaper om samhälls- och arbetsliv,*
- har utvecklat sin förmåga att delta i demokratiska beslutsprocesser i samhälls- och arbetsliv,*
- har utvecklat sin förmåga att kritiskt granska och bedöma information för att kunna diskutera och ta ställning i olika livsfrågor och värderingsfrågor,*
- har utvecklat kunskaper om internationell samverkan och globala samband,*
- kan observera och analysera människans samspel med sin omvärld utifrån perspektivet hållbar utveckling.*

Det är skolans ansvar att varje elev efter genomförd utbildning på ett individuellt program har nått så långt som de individuella förutsättningarna medger i förhållande till de ovan angivna målen.

Eleverna inom gymnasiesärskolan möts dagligen av flexibla och kreativa pedagoger och

elevassister som gör sitt yttersta för att ge eleven en dag fylld av lärande. På grund av elevernas kognitiva nivå finns det tidvis utmaningar med att skapa de förutsättningar som ger eleven en möjlighet att nå utvecklingsmålen. Personalen arbetar ständigt med att utmana varje enskild elev så att hen når så långt som möjligt i förhållande till sina individuella förutsättningar.

Ett nytt kök som är under utveckling öppnar nya möjligheten att använda elevens alla sinnen för att skapa utveckling och lärande.

Samverkan med modersmålsenheten kring nyanlända elever på särskolan har fungerat bra. Det krävs dock en annan pedagogik och kunskap för att arbeta med lärande för elever på denna utvecklingsnivå och det finns ett behov av kompetensutbildning bland modersmålslärarna.

5 Barns och elevers ansvar och inflytande

De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska omfatta alla barn och elever. I förskolan läggs grunden för att barnen ska utveckla en förståelse för vad demokrati är. I skolan ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska stimuleras i att ta aktiv del i att vidareutveckla utbildningen och de ska få information i frågor som rör dem. Informationen och formerna för barnens och elevernas inflytande ska anpassas utefter ålder och mognad, men de ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som kan behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen. Rätten till delaktighet och inflytande handlar inte om att bestämma utan det handlar om att alla får vara en del av en gemenskap där respekt och inkludering utgör ledord i verksamheten.

Inflytandefrågor i förskolan och skolan handlar inte bara om att barn och elever ska ha inflytande över utbildningens innehåll och hur den utförs. Barnen/eleverna ska också få möjlighet att förbereda sig inför framtida inflytande i samhället. Förberedelserna inför framtida inflytande handlar om att bli van vid att delta i viktiga språkliga aktiviteter som till exempel att läsa kritiskt och att debattera.

5.1 Förskolan

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla (Lpfö18)

- intresse för och förmåga att uttrycka tankar och åsikter så att de kan påverka sin situation,
- förmåga att ta ansvar för sina egna handlingar och för miljön i förskolan, och
- förståelse för demokratiska principer och förmåga att samarbeta och fatta beslut i enlighet med dem.

Enkät barns inflytande (vårdnadshavare)

Indikator	2018/2019	2020/2021
Mitt barn uppmuntras att ta ansvar i förskolan	8,1	-
Jag upplever att barnen får vara med och bestämma om hur det ska vara på förskolan	-	8,0
Mitt barns åsikter och intressen tas tillvara	8,1	-
Jag upplever att barnen får ge uttryck för sig själva på förskolan (t.ex. förmedla åsikter, tankar, intressen)	-	8,7

Insatser kring "Barnkonventionen som lag" var tänkta att arbetas in och inkluderas i utbildningen under året men fick skjutas upp som ett resultat av hög personalfrånvaro. Materialet har dock funnits på plats och använts på några förskolor. Under höstterminen 2020 inledde några förskolor sitt arbete utifrån boken "Utveckla barns inflytande - Verktyg för förskolan" (Biteus & Engholm, 2019). Boken innehåller både aktuell forskning, erfarenheter, praktiska verktyg och diskussionsfrågor och bearbetas under läsåret t.ex. vid studiedagar. Under arbetets gång har pedagogerna fått en medvetenhet om att deras arbete med att främja barns inflytande bör ha sin grund i inspirerande material, anpassad lärmiljö och medvetet närvarande pedagoger. Den närvarande pedagogen ser var barnen befinner sig i sin utveckling och utmanar vidare för att barnen ska stimuleras och utvecklas i sin proximala utvecklingszon. Didaktiska frågorna vad, hur och varför används för att utmana barnen i deras tankar och idéer.

På förskolor som medvetet satsat på utvecklingsarbete inom detta område reflekterar pedagogerna regelbundet över lärmiljön och vad som finns tillgängligt för barnen, detta har lett till att lärmiljön har blivit mer inbjudande och har ökat barnens möjlighet till delaktighet och inflytande. Det är

mångfalden i materialet som ger mångfalden i lärandet och utvecklingen. Materialet är både färdigt och ej färdigt, det ges möjlighet för barnen själva att bestämma hur leken kan se ut och vad de vill leka. Materialet byts ut efter hand och nytt material sätts in på avdelningen. Genom bilder skapas det tydlighet och en nyfikenhet och miljön blir en tredje pedagog. Överflöd av material har tagits bort då det mest upplevs som stökigt och det blir för många val för barnen att göra. Barnens intressen tas till vara när nytt material köps in eller en ny lärmiljö ska utformas. Pedagoger vågar testa och gör om lärmiljöer på förskolan efter barnens intressen och behov. Gemensamma reflektioner kring lärmiljön görs för att kunna erbjuda barnen bästa möjliga lärprocesser.

I förskolornas analyser framkommer att pedagogerna inte helt upplever att de fått rutin och struktur på plats för att arbeta med att vara medvetet närvarande pedagoger, förändringen kräver uthållighet. Pedagogerna är dock medvetet närvarande genom att dela barnen i mindre grupper, vilket ger dem en möjlighet att fånga upp det barnen säger och gör. Det blir också färre konflikter i barngruppen då det finns en vuxen som hjälper till att förhandla och diskutera. Förskolans pedagoger behöver arbeta vidare med att få barnen delaktiga i deras lärprocesser. Det framkommer att barnen till viss del är med i dokumentationen och reflektionen men inte i planeringen framåt.

Vårdnadshavarenkäten visar att vårdnadshavare i mycket hög grad upplever att deras barn ges möjlighet att uttrycka sig själva och sina åsikter på förskolan. Resultaten för de olika förskolorna ligger på samma höga nivåer avseende detta område.

5.2 Grundskolan

Grundskolan ska sträva efter att varje elev (Lgr11)

- *tar ett personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö,*
- *successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan, och*
- *har kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.*

Enkät ansvar och inflytande

Respondent	Indikator	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Årskurs 5	På lektionerna är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter	6,3	6,3	6,3
Årskurs 9	Vi elever har inflytande över undervisningens innehåll	5,2	4,4	5,4
	På lektionerna är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter	5,5	4,6	5,4
	I min skola är vi elever med och påverkar vår skolmiljö	5,1	5,1	5,4

Elevernas motivation att lära sig och utvecklas ökar när undervisningen utgår från deras intressen och erfarenheter. Därför är det viktigt med dialog och elevinflytande när undervisningen planeras,

genomförs och utvärderas. Samtliga skolor har i grunden en god struktur kring elevmedverkan och har kontinuerliga fora i form av t.ex. klassråd, elevråd och måltidsråd. Eleverna har också möjlighet att påverka genom att välja bedömningsform, fördjupningsområde osv. i sitt nära lärande.

Undervisningen grundar sig på demokratiska principer och eleverna får ett utökat ansvar och större påverkansmöjligheter ju äldre de blir. Skolorna arbetar på olika sätt med att utveckla elevernas förmåga till ansvar och inflytande. Redan i förskoleklass betonas vikten av att alla ska få bli lyssnade på och våga göra sin röst hörd. Råden som är fora för att kunna påverka mer övergripande på skolenivå har dock fått stå tillbaka under pandemin.

Trots att skolorna bedömer att eleverna har möjligheter till inflytande så visar enkäterna att eleverna inte upplever det så. På högstadiet upplever eleverna i låg grad att de får vara med och bestämma ordningsreglerna. På en skola framkommer det tydligt i kommentarerna till enkäten att det är införandet av bilförbud som orsakat mest missnöje.

Enkäten visar dock att eleverna på högstadiet får vara med och bestämma framför allt arbetssätt eller redovisningssätt men även innehåll. I årskurs 9 erbjuds t.ex. olika redovisningsformer, varierad inläsning samt valbara ”öar” i den ordinarie undervisningen. Enkäter har använts för att ge eleverna möjlighet att komma med synpunkter på innehållet i lektionerna, och därmed också möjlighet att påverka sin egen utveckling.

Skolorna behöver fortsätta arbetet med att öka elevernas upplevelse av att lärarna ger dem ansvar och inflytande samt göra dem ännu mer engagerade i sin egen skolmiljö. Olika råd kommer att återupprättas.

5.3 Grundsärskola

Grundsärskolan ska sträva efter att varje elev (Lsär11):

- tar ett personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö,
- successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan, och
- har kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former

Alla dagar och lektioner följer en tydlig struktur med samma rutiner och ritualer, något som fått till följd att eleverna haft möjlighet att själva ta ansvar för sin skola t.ex. genom att de kan ha kontroll över vad som händer under dagen och vilka tider som måste passas.

Eleverna med inriktning ämnen får välja formen för hur de vill redovisa sina kunskaper, genom bildspel, rita/bygga, dramatisera, göra ett dokument, arbeta enskilt eller i par. Varannan fredag har eleverna fått välja fördjupning inom tre ämnesområden. Ämnena har varit desamma under en längre period och varit både praktiska och teoretiska. Eleverna har arbetat med stort intresse och utvecklats inom respektive fördjupningar. Grundsärskolans elever deltar i olika råd. Genom råden har eleverna visat att de kan vara ordförande och förstår turordning och demokrati. De har utvecklat sina förmågor att förstå hur de kan påverka. De har utvecklat sina idéer och kunnat komma med fler konstruktiva förslag och lösningar. Identifierade styrkor är det målmedvetna och kontinuerliga arbetet med att finna lösningar för att samtliga elever ska utvecklas och få möjlighet att ta ansvar och få inflytande efter sina förutsättningar. Ett mål framöver är att fler elever ges möjlighet att delta i olika råd.

5.4 Fritidshemmet

Fritidshemmet ska sträva efter att varje elev (Lgr11):

- tar ett personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö,

- *successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan, och*
- *har kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former*

Samt ur läroplanens syfte för fritidshemmet:

- *skapa och upprätthålla goda relationer samt samarbeta utifrån ett demokratiskt och empatiskt förhållningssätt*

Fritidshemspersonalen arbetar med elevernas ansvar och inflytande under vistelsen genom olika demokratiska processer. På fritidshemmet har man gemensamma samlingar där eleverna får komma till tals. Elevernas tankar och idéer tas tillvara i den pedagogiska verksamheten och inflytande är en styrka i fritidshemmets verksamhet. På fritidshemsmötena är eleverna med och bestämmer aktiviteter utifrån deras intresse och det finns även en idélåda på flera enheter där eleverna anonymt kan lämna förslag på aktiviteter och idéer. Eleverna får även vara delaktiga när nytt material ska köpas in, vid möbleringen på fritidshemmet och de ges möjlighet att rösta på vilken fritidsverksamhet som ska genomföras den eftermiddagen.

Eleverna är även med och skapar trivselregler varje termin, där de kommer med egna förslag på vad en bra trivselregel är. Eleverna får olika ansvarsområden där de t.ex. ser över så rummen är städade eller att hålla i en aktivitet för de yngre eleverna. Genom detta får eleverna känna hur det är att ha ansvar för en grupp och vara delaktiga i verksamheten.

Elevernas uppfattningar ligger centralt i den pedagogiska verksamheten. Ett utvecklingsområde är att inkludera elever från olika fritidshem vid beslut, planering och genomförande av ett sommarfritidshem i Skateholm.

5.5 Gymnasieskolan

Gymnasieskolan ska sträva efter att varje elev (Gy11):

- *tar personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö,*
- *aktivt utövar inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan,*
- *utifrån kunskap om demokratins principer vidareutvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former,*
- *utvecklar sin vilja att aktivt bidra till en fördjupad demokrati i arbetsliv och samhällsliv, och*
- *stärker sin tilltro till den egna förmågan att själv och tillsammans med andra ta initiativ, ta ansvar och påverka sina villkor.*

Enkät ansvar och inflytande

Indikator	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Vi elever har inflytande över undervisningens innehåll	5,4	4,5	5,0
På lektionerna är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter	5,6	5,3	5,4
I min skola är vi elever med och påverkar vår skolmiljö	5,6	5,3	5,5

Svarsfrekvensen på gymnasiet i årets elevenkät var lågt varför slutsatser ska dras med försiktighet. Övergripande kan man dock se att resultatet har förbättrats från föregående enkät men fortfarande

ligger lägre än resultatet läsåret 2018/2019. Gymnasiets ledning anger som en förklaring att eleverna under stora delar av läsåret haft fjärrundervisning. Vid fjärrundervisning är det svårare för lärarna att variera både undervisning och redovisningsmetoder. Då kan lärarna inte på samma sätt låta eleverna ha inflytande över undervisningens innehåll och påverka arbetssätt.

Vad gäller elevernas möjlighet att påverka skolmiljön, så har även den påverkats av pandemin. Klassråd har hållits på distans under veckorna med fjärrundervisning och mentorer har vittnat om att engagemanget brister i jämförelse med när eleverna är fysiskt på plats.

Varje programansvarig skolledare bjuder in elevrepresentanter till fokusgruppsmöten. Ofta hålls dessa möten programvis och två elever per klass deltar. Även dessa möten har under stora delar av läsåret hållits digitalt, vilket har inneburit ett lägre deltagarantal. Ibland har antalet deltagande elever varit så lågt att sammankomsterna fått ställas in.

5.6 Gymnasiesärskola

Gymnasiesärskolan ska sträva efter att varje elev (Lgsär13):

- *tar personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö,*
- *aktivt utövar inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan,*
- *utifrån kunskap om demokratins principer vidareutvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former,*
- *utvecklar sin vilja att aktivt bidra till en fördjupad demokrati i arbetsliv och samhällsliv, och*
- *stärker sin tilltro till den egna förmågan att själv och tillsammans med andra ta initiativ, ta ansvar och påverka sina villkor.*

Personalen har mycket god kontakt med hemmet, god man, stödjande samhällsinsatser och andra stöttande samhällsfunktioner kopplade till respektive elev på gymnasiesärskolans individuella program. Det finns en ökad svårighet med kommunikation då några av elevernas vårdnadshavare inte talar eller förstår svenska. Behovet av bättre och mer tillgängliga tolkar har överstigit det som kommunens upphandlade tolkförmedling kan tillgodose. Tolkning har i ett flertal fall skett via telefon, vilket inte har fungerat så bra. Detta har påverkat kommunikationen till hemmet negativt, men har också inneburit en säkerhetsrisk då viktig information kan gå förlorad mellan hem och skola - inte minst då detta måste ske med kort varsel. Ledningen för gymnasiesärskolan har identifierat detta som ett utvecklingsområde.

Elevernas kognitiva svårigheter gör att de inte själva kan förmedla till hemmet vad de gjort under dagen. Gymnasiesärskolan arbetar därför med en typ av tvåvägskommunikation för att göra eleven mer delaktig. Detta sker med hjälp av hjälpmedel som väljs ut tillsammans med elever och vårdnadshavare, t.ex. diktafon, dagbok och iPad.

Under året har ett behov av en formaliserad modell och årshjul identifierats, för att skapa en större tydlighet i den kommunikation som inte sker dagligen mellan skola och hem. Då personal kommunicerar med vårdnadshavare/god man varje dag kan viktig information ibland komma i skymundan för all annan kommunikation. Modellen kommer att tas i bruk och utvärderas under kommande läsår.

6 Skola och hem samt övergång och samverkan

Samverkan med vårdnadshavarna är avgörande för att skapa bästa förutsättningar för elevernas lärande och utveckling. På samma sätt är samverkan och överlämningar mellan olika skolformer och stadier ovärderliga för att information om elever inte ska försvinna. Ett utbyte av kunskaper och erfarenheter kan innebära stora vinster för klasser och enskilda elever.

6.1 Förskolan

Enkät samverkan med hemmet (vårdnadshavare)

Indikator	2018/2019	2020/2021
På utvecklingssamtalet får jag tydlig information om mitt barns utveckling och lärande	8,4	8,8
Jag har goda relationer med förskolans personal	6,6	-
Jag får fortlöpande information om mitt barns tillvaro på förskolan (tex trivsel, utveckling och lärande)	7,7	7,6
Jag får information om det har hänt något i barngruppen/på förskolan	7,2	-
Jag upplever att förskolan tar hänsyn till den information jag förmedlar om mitt barn (t.ex. om barnets mående, familjesituation eller utveckling)	-	8,4

Få klagomål har inkommit på förskolorna. Inkomna klagomål handlar bl.a. om förskolans utemiljö och vistelsetider. Det har även kommit klagomål kring att barn med symtom på luftvägsinfektion har skickats hem och att förskolan har varit ute när det har varit kallt. Klagomålen har hanterats direkt med vederbörande vårdnadshavaren genom samtal och vårdnadshavarna har oftast varit nöjda efter samtalet. Personalen, som möter vårdnadshavare dagligen vid lämning och hämtning, uppger dock att de har fått ta emot betydligt fler direkta muntliga klagomål kring detta än vad som har inkommit formellt till rektor.

I analysen av enkätsvaren på övergripande nivå framkommer att flertalet föräldrar är nöjda med förskolan. Dock upplever en del vårdnadshavarna att de inte får fortlöpande information kring sitt barn. En av anledningarna till bristande information ligger i de omständigheter som rått under läsåret. Hög personalfrånvaro i perioder har medfört att den pedagogiska dokumentationen inte har varit möjlig att genomföra i samma utsträckning som under normala omständigheter. Enkätsvaren visar att vårdnadshavare ändå upplever att de har blivit bra bemötta och att barnen är trygga på förskolan. Informationen kring barnet och verksamheten har dock fallit bort i de dagliga mötena vid lämning och hämtning. Utvecklingssamtal har erbjudits alla vårdnadshavare digitalt. Förskolorna har upplevt att dessa samtal fungerat över förväntan gällande kvalitet och effektivitet.

6.2 Grundskolan

Grundskolan ska sträva efter att varje elev (Lgr11):

Skola och hem:

Skolans och vårdnadshavarnas gemensamma ansvar för elevernas skolgång ska skapa de bästa möjliga förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och lärande.

Övergång och samverkan:

Förskoleklassen, fritidshemmet och skolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med varandra

och förskolan för att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Inför övergångar ska de berörda skolformerna och fritidshemmet utbyta kunskaper, erfarenheter och information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i elevernas utveckling och lärande. Skolan ska även samverka med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det ska även finnas samarbetsformer som syftar till att förbereda eleverna och deras vårdnadshavare inför övergångar.

Enkät samverkan med hemmet (vårdnadshavare)

Indikator	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Jag vet vad mitt barn behöver kunna för att nå kunskapskraven i skolan	6,6	6,9	6,8
Mitt barns klasslärare/mentor informerar mig om vad som ska göras i skolarbetet	6,8	7,2	7,2
Jag behöver mer information från skolan om vad mitt barn ska klara av i skolarbetet (-)	5,2	5,6	4,5

De klagomål på verksamheten som har inkommit under året har i stor utsträckning varit kopplade till pandemin och skolornas agerande kopplat till restriktioner. Övriga klagomål har handlat om oro för att barnet inte får det stöd vårdnadshavarna anser det behöver.

Precis som i övriga delar av verksamheten har även samverkan med vårdnadshavare påverkats av restriktioner utifrån covid-19. Inga fysiska eller digitala föräldramöten har genomförts under året. IUP-samtal har genomförts via telefon eller digitalt. I några enskilda fall har IUP-samtal genomförts på plats utifrån begränsade förutsättningar att genomföra dem digitalt.

Under läsåret har 30 klagomål riktat mot verksamheten i grundskolan inkommit direkt till huvudmannen. Klagomålen har gällt förvaltningens hantering av restriktioner i samband med covid-19 som t.ex. rör dålig internuppkoppling från skolans sida vid fjärrundervisning, förflyttning av elever i samband med skolskjuts och språkundervisning, men också t.ex. omorganisering av klassindelningar och upplevda kränkningar. Samtliga klagomål har utretts och återkopplats till klagande. I de fall det handlar om upplevda kränkningar har anmälan upprättas omgående, om så inte redan har gjorts. Två klagomål har inkommit via Skolinspektionen, dvs klagande har vänt sig direkt dit. Skolinspektionen skickar då klagomålet vidare till huvudmannen för att utreda.

Under läsåret har förvaltningen regelbundet skickat ut informationsbrev till vårdnadshavare kring hur covid-19 påverkar verksamheten. Kontinuerlig kommunikation med framförhållning kring förändringar i verksamheten varefter Folkhälsomyndighetens rekommendationer har förändrats har med stor sannolikhet varit avgörande för det i sammanhanget låga antalet inkomna klagomål kopplade till pandemin.

Resultatet på vårdnadshavarenkäten visar en försämring vad gäller information från skolan om vad som krävs i skolan. Under läsåret har i stort sett samtlig kontakt med vårdnadshavare varit digital vilket har begränsat kontaktytor mellan skola och hem. Skolorna har föräldramöten och bjuder in till digitala utvecklingssamtal. Samtliga skolor anger att deltagandet på föräldramöten ofta är lågt. Digitala föräldramöten har ökat deltagandet, men möjligheten till dialog minskar. De digitala utvecklingssamtalen har upplevts som positiva på några håll, samtidigt som områden där tillgången till digitala verktyg och internetuppkoppling är begränsade samt kunskaper i svenska är lägre, har upplevt dem som utmanande och med sämre kvalitet. Respektive grundskola har analyserat vårdnadshavarnas svar på enkäten och identifierat insatser.

Skolorna behöver fortsätta att arbeta med att utveckla kommunikationen med vårdnadshavarna kring barnens kunskapsutveckling. Förhoppningen är att nya lärplattformen som implementeras under hösten 2021 ska erbjuda bättre kommunikationsmöjligheter med vårdnadshavare.

Det har tagits fram kommunövergripande handlingsplaner för övergångar mellan förskola och skola samt mellan olika stadier. Handlingsplanerna upplevs som ett stöd i överlämningssamtalen. Samverkan mellan förskola och grundskola samt grundskola och gymnasium behöver fortsatt utvecklas för att möjliggöra så trygga övergångar som möjligt samt för att få bättre förutsättningar att skapa så optimala årskurser och grupper som möjligt i den mottagande verksamheten. Ytterligare utvecklingsområden inom samverkan är bättre insikt i vilka kunskaper och förmågor som mottagande verksamhet förväntar sig att barn och elever har med sig, samt hur barn och elever bättre kan förberedas i avlämnande verksamhet.

6.3 Grundsärskola

Grundsärskolan ska sträva efter att varje elev (Lsär11):

Skola och hem:

Skolans och vårdnadshavarnas gemensamma ansvar för elevernas skolgång ska skapa de bästa möjliga förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och lärande.

Övergång och samverkan:

Förskoleklassen, fritidshemmet och skolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med varandra och förskolan för att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Inför övergångar ska de berörda skolformerna och fritidshemmet utbyta kunskaper, erfarenheter och information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i elevernas utveckling och lärande. Skolan ska även samverka med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det ska även finnas samarbetsformer som syftar till att förbereda eleverna och deras vårdnadshavare inför övergångar.

Skolan samverkar med barn- och ungdomshabiliteringen och vårdnadshavare vid de tillfällen detta behövs. En gång per termin har skolan ett föräldramöte, vilket detta år skedde digitalt.

Vårdnadshavare som deltar återger att de genom detta får en större inblick i skolans arbete. Många vårdnadshavare har dock så god övrig kontakt med skolan att de inte ser vikten av att närvara på ett föräldramöte. Via Unikum kommunicerades all information kring skolan till hemmet.

En gång per termin har skolan ett utvecklingssamtal med elev och vårdnadshavare. Samtalen där eleven närvarar är givande och eleven visar oftast på stolthet och självkänsla när de fått berätta om sin skola och hur de utvecklats. Vårdnadshavare erbjuds även ett enskilt samtal, utan elev, där vårdnadshavare kan lyfta eventuell oro kring elever eller för eleven känsliga tankar eller information. De flesta vårdnadshavare utnyttjar denna möjlighet. Ytterligare kontakt med vårdnadshavare tas regelbundet för att stämna av hur det går för eleven. Detta sker på det sätt mentor och vårdnadshavare har kommit överens om.

Överlämning/samarbete kring elev som blir inskriven i grundsärskolan och som tidigare har gått i grundskolan har fungerat bra. Ett möte sker med vårdnadshavare, elev, mentor och rektor på mottagande skola samt rektor och mentor från avlämnande skola. Detta för att informera och få information av vårdnadshavare och elev. Mentor till eleven får ett överlämnande av tidigare mentor och/eller lärare.

Inga klagomål har inkommit gentemot grundsärskolan.

6.4 Fritidshem

Grundskolan ska sträva efter att varje elev (Lgr11):

Skola och hem:

Skolans och vårdnadshavarnas gemensamma ansvar för elevernas skolgång ska skapa de bästa möjliga förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och lärande.

Övergång och samverkan:

Förskoleklassen, fritidshemmet och skolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med varandra och förskolan för att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Inför övergångar ska de berörda skolformerna och fritidshemmet utbyta kunskaper, erfarenheter och information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i elevernas utveckling och lärande. Skolan ska även samverka med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det ska även finnas samarbetsformer som syftar till att förbereda eleverna och deras vårdnadshavare inför övergångar.

Enkät samverkan med hemmet (vårdnadshavare)

Indikator	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Jag hålls informerad om verksamheten på mitt barns fritidshem	6,4	6,4	6,4

Fritidshemmen medverkar på de föräldramöten som anordnas av skolorna. Vid vissa tillfällen har fritidshemmen bjudit in till egna föräldramöten, dock inte detta år p.g.a. covid-19.

En del av kommunens fritidshem har börjat med särskilda utvecklingssamtal på fritidshemmet för varje inskriven elev. Detta har fallit ut väl och har varit uppskattat av alla inblandade. Arbetet med utvecklingssamtal i fritidshemmet är något som kan utvecklas till att finnas på samtliga fritidshem i kommunen.

Det finns en fungerande handlingsplan kring mottagandet av förskoleklass elever där fritidspedagoger är närvarande vid överlämnandet samt har inskolningar i förskoleklassens fritidshem i augusti.

6.5 Gymnasiesärskolan

Personalen har daglig kontakt med vårdnadshavare/god man för att samverka kring elevens utveckling. Under året har också en ny rutin arbetats fram som gör det möjligt att släppa sekretessen till instanser som fritidshem och korttidsboende, som är betydelsefulla inslag i elevens vardag och välmående. Att skapa högre grad av transparens mellan skola och dessa instanser har i sin tur skapat en högre grad av ömsesidigt informationsutbyte som gagnar elevernas utveckling.

Behov finns av att göra dessa kontakter möjliga på annat vis och att skapa enklare och öppnare kommunikationsvägar mellan parterna och kommer att utvecklas vidare under kommande läsår.

6.6 Gymnasieskolan

Dialogen med vårdnadshavarna har i hög grad påverkats av pandemin. Föräldramöten i starten av årskurs 1 ersattes med skriftlig information till alla vårdnadshavare. Detta skapar sämre förutsättningar för samverkan och det råder stor osäkerhet i hur mycket av informationen som vårdnadshavarna tar till sig. Merparten av höstens utvecklingssamtal genomfördes på plats, medan nästan alla utvecklingssamtal under våren genomfördes digitalt. Utvärderingen visade att det är effektivt rent tidsmässigt att ha digitala möten, både för mentorn och för vårdnadshavarna. Det var

också fler elever som kunde ha båda sina vårdnadshavare närvarande vid mötet. Nackdelen är naturligtvis att det är svårare att skapa kontakt och göra vårdnadshavarna delaktiga i ett digitalt utvecklingssamtal än ett fysiskt dito.

Under kommande läsår kommer de fysiska mötena sannolikt att återupptas. Samverkan mellan gymnasieskolan och vårdnadshavarna kommer då sannolikt också att förbättras.

Strukturen och innehållet kring utvecklingssamtal och andra mer formaliserade kontaktytor med vårdnadshavarna är ett område som hela tiden bör utvecklas. Det ligger i allas intresse att dessa möten ska bli så givande för elever och vårdnadshavare som möjligt. Det är ett prioriterat område för Söderslättsgymnasiet att utveckla och förfinas ovannämnda kontaktytor.

7 Förskolan, skolan och omvärlden

En förutsättning för att barn, elever och studerande ska kunna göra väl underbyggda framtidsval, är att verksamheten i för-, grund- och gymnasieskolan på olika sätt bidrar till att de utvecklar förståelse för sig själva och sin omvärld.

Förskola och skola ska samverka med omgivande samhälle ur såväl ett lokalt, nationellt och globalt perspektiv för att vidga barn och elevers syn på sitt framtida medborgarskap och arbetsliv. Redan från tidig ålder kan verksamheterna bidra till att elever uppfyller sina drömmar genom att ge förutsättningar för att göra medvetna val och insikten att alla kan påverka sin framtid i ett tidigt skede. I Trelleborg finns ett gemensamt ansvar för bred vägledning från förskola till gymnasieskola.

*Bildningsnämndens effektmål för 2021 är **Samverkan förskola, skola och näringsliv.***

Under pandemiåret har inga studiebesök varit möjliga att utföra. Ej heller har besök av vårdnadshavare på förskolan kunnat ske vilket minskat antalet möjligheter för samverkan förskola och arbetsliv. Under tidigare läsår har pedagogerna kunnat möjliggöra möten med omvärlden genom besök och eller genom digitala verktyg och pedagogiska miljöer, vilket har försvårats ytterligare under året, då verksamheten i största möjliga mån bedrivits utomhus vilket föranleder att detta måste sättas i fokus så snart möjligheter ges.

Flera förskolor arbetar aktivt som Partnerförskola till Lärarutbildningen på Malmö Universitet vilket möjliggjort att barn får en inblick i studerande och yrkeskategorier inom förskola tack vare de studenter som är hos oss under sin verksamhetsförlagda utbildning.

Flera förskolor fortsätter sitt arbete i andan av Grön flagg arbete då de anser att detta ger verktyg och möjligheter att utveckla barnens ansvarstagande för omvärlden och för en global hållbar utveckling.

Personalen har daglig kontakt med vårdnadshavare/god man för att samverka kring elevens utveckling. Under året har också en ny blankett arbetats fram som gör det möjligt att släppa sekretessen till instanser som fritids och kortis. Dessa båda insatser är också mycket delaktiga i elevens liv och därmed viktiga parter i samverkan kring eleven. Behov finns av att göra dessa kontakter möjliga på annat vis och att skapa enklare och öppnare kommunikationsvägar mellan parterna.

8 Uppföljning av nämndens prioriterade mål

8.1 Bättre hälsa samt ökad trygghet och studiero i förskola och skola

Verksamheten i förskolan och skolan ska utformas så att alla barn och elever har en skoldag som präglas av hälsofrämjande, trygghet och studiero. Alla som arbetar i förskolan och skolan ska ha ett gemensamt förhållningssätt som grundar sig i en medvetenhet om hur hälsa, trygghet och studiero påverkar lärandet. En viktig förutsättning för studiero är en trygg miljö i skolan.

Verksamheten i förskolan och skolan ska utformas så att alla barn och elever har en skoldag som präglas av hälsofrämjande, trygghet och studiero. Alla som arbetar i förskolan och skolan ska ha ett gemensamt förhållningssätt som grundar sig i en medvetenhet om hur hälsa, trygghet och studiero påverkar lärandet. En viktig förutsättning för studiero är en trygg miljö i skolan.

Förskola

Fokus för årets arbete har bl.a. varit ökad trygghet för barnen i förskolan. Ett arbete som trots yttre påverkan av pandemi och frånvarande ordinarie personal har gett effekt. Förskolorna har under läsåret arbetat för en tillgänglig, tydlig och trygg miljö för alla barn, bl.a. har bildstöd utökats i verksamheten för att förstärka rutiner och förtydliga miljöer. Medvetet närvarande pedagoger har bidragit till att lärmiljön på förskolan har blivit mer inkluderande och barnens trygghet och studiero har ökat. Att dela upp avdelningarna i mindre grupperingar har varit gynnsamt för att synliggöra det individuella barnet.

Förskolorna har vidare arbetat med att fram en grundstruktur för verksamheten för att skapa trygghet och förutsägbarhet. Återkommande upprepningar av undervisningssituationer ger trygghet, kunskap om vad som ska hända och vilka förväntningar som finns. En tydlig effekt som visat sig i barngrupperna när grundverksamheten varit på plats, är att det har skapat ett lugn för bättre lärande. En förskola anger att personalen har arbetat fram en plan för introduktion som gäller för alla avdelningar. Innan introduktionen erbjuds vårdnadshavare att komma på ett introduktionsmöte, där syftet är att vårdnadshavare i lugn och ro får samtala med mentor om barnets intressen och behov, detta görs för att pedagogerna ska kunna möta barnet på allra bästa sätt redan från första dagen. Så kallade trygghetsvandringar har gjorts för att ge underlag till planen mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier som varje förskola ska ta fram.

En positiv effekt av pandemin är att förskolorna har utökat sitt undervisningsuppdrag utomhus. Att flytta ut pågående projekt har gett mångfacetterade lärandesituationer och skapat yta för rörelseaktiviteter. Pedagogerna har samtalat med de äldre barnen kring vad det betyder att leva hälsosamt och vad begreppet hälsa betyder i praktiken.

Grundskola, grundsärskola och fritidshemmet

Inför läsåret 2020/2021 identifierades ökad trygghet och studiero i alla årskurser och ökad närvaro som utvecklingsområden.

Under läsåret har en särskild insats varit införandet av skolgårdslärare/rastvärdar och styrda rastaktiviteter på grundskolorna. Effekten har varit påtaglig vad gäller den upplevda tryggheten bland eleverna. Antalet konflikter under raster har minskat med effekten att lektionstid inte behöver läggas på konflikthantering. En bieffekt är att studieron har ökat i klassrummet. Utvärderingar visar att eleverna är positiva till styrda rastaktiviteter och upplever en mer meningsfull rast. Organiserad rastverksamhet kommer att fortsätta vara ett prioriterat område i samtliga grundskolor även kommande läsår. En skola anger att en effektiv insats för att skapa trygghet i skolan har varit en socialpedagog som rör sig i korridorerna och i uppehållsrummen, finns tillgänglig för eleverna och stöttar de som inte är på sina lektioner tillbaka till klassrummet.

Vidare har skolorna arbetat för att införa tydliga och gemensamma lektionsstrukturer där lektionens mål, innehåll, syfte samt under vilken tid arbetet ska utföras framgår, vilket har ökat studieron.

Skolorna använder även bildstöd för att ytterligare förtydliga i klassrummet, en insats som gagnar alla elever.

Elevhälsan har utifrån elevhälsosamtalen påbörjat ett arbete för att främja och öka den fysiska aktiviteten under skoldagen. Flera skolor arbetar för att bli certifierade inom Generation Pepp. Utöver den redan etablerade fotbollsprofilen på Pilevallskolan arbetar Väståkraskolan för en annan idrottsprofil. Skolan har etablerat ett samarbete med en lokal idrottsförening som har möjliggjort att eleverna har haft padel på sitt schema. Det har visat sig vara ett positivt inslag hos eleverna och det stora intresset på skolan har lett till en satsning på en padelprofil.

Obligatorisk närvaro i matsalen infördes under året för eleverna. Detta har inte fungerat helt eftersom möjligheter att registrera frånvaro var begränsad och pandemin försvårade på många sätt, bl.a. vid utomhus måltider samt "grab and go".

Gymnasiet och gymnasiesärskolan

Inom gymnasiet finns en likabehandlingsgrupp per enhet, bestående av både personal och elever. Likabehandlingsgruppen arbetar aktivt med att motverka otrygga miljöer och öka samhörigheten på skolan. Arbetet i likabehandlingsgruppen har påverkats negativt av de restriktioner som pandemin givit upphov till, eftersom digitala aktiviteter varit svåra att genomföra. Men då väsentligt färre elever fått vistas på skolan har miljön ändå varit tryggare under läsåret. De olika medlemmarna i elevhälsoteamet fångar liksom mentorer och övrig personal på skolan upp signaler från elever som inte känner sig trygga och för dessa uppgifter vidare till ansvariga.

Inom gymnasiesärskolan har personalgruppen arbetat med begreppet anknytning och för att skapa en grundläggande trygghet för eleven. Elever med funktionsnedsättningar är i mycket stort behov av trygghet för att kunna utvecklas. Arbetet har utvärderats kontinuerligt i personalgruppen under terminen. Man har testat att låta eleverna äta i matsalen, men trots anvisade platser, har detta skapar en otrygghet i gruppen vilket har föranlett att matmiljöer istället har skapats i särskolans lokaler. Vidare hade det under utvärderingarna framkommit att allt för många personer rutomkring och i närheten av eleven skapar en otrygghet. Även här arbetar man för att hitta ett sätt att både skapa trygghet och samtidigt arbeta med att skapa anknytning till andra i personalgruppen.

8.2 Högre måluppfyllelse och förbättrade studieresultat

Enligt skollagen "ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans för att utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen." (SFS 2010:800 Skollag, kap 1, § 1). I Trelleborgs kommun arbetar vi med inkluderande lärmiljöer som en metod för att öka måluppfyllelsen och förbättra studieresultatet. Tillgängliga lärmiljöer handlar inte bara om den fysiska miljön utan om ett förhållningssätt till barn och elever och deras lärande.

Förskolan

Pandemin påverkade möjligheterna att genomföra flera av de aktiviteter som var planerade inom respektive utvecklingsområde. Arbetet med att införa en gemensam metod för pedagogisk dokumentation har inletts men är ännu inte slutfört. Arbetet fortsätter därför under kommande läsår. Handlingsplanen för språk- läs- och skrivutveckling har implementerats i verksamheten. Analysen visar att tillgången till digitala verktyg har ökat i verksamheten men att personalens kompetens och trygghet i att hantera de digitala verktygen fortsatt behöver utvecklas.

Grundskolan, grundsärskolan och fritidshemmet

Pandemin har påverkat måluppfyllelsen och studieresultatet i grundskolan. För de flesta elever har fjärrundervisning fungerat väl, och perioder av kortare frånvaro har kunnat tas igen. Men de elever som är i behov av särskilt stöd har inte fullt ut kunnat ges det stöd som planerats eller som de vanligen får.

Handlingsplan för språk-, läs- och skrivutveckling är implementerad i verksamheten och uppfattas som ett stort stöd av pedagogerna. I förskoleklass har Bornholmsmodellen använts, samt kartläggningsmaterialet Hitta matematiken och Hitta språket gjorts. Genom tidiga kartläggningar av elevernas kunskaper kan insatser sättas in redan i de lägre årskurserna då grunden för läs- och skrivförmåga läggs.

Handlingsplan för särskilt begåvade och högpresterande elever kommer att implementeras fullt ut kommande läsår, flera skolor har dock redan påbörjat ett förberedande arbete. Det finns en osäkerhet hos många pedagoger kring begreppet särskilt begåvade elever, eftersom det är något relativt nytt för de flesta och erfarenheten inom detta område inte är så stor. Frågorna om hur man konkret går tillväga för att upptäcka och undervisa dessa elever är många och det ses som en utmaning. Läsåret 2021/2022 förstärks arbetet med en kommungemensam utbildningsinsats.

I skolornas analyser av studieresultat framkommer många elever är svaga i svenska, svenska som andraspråk samt matematik. Flertalet skolor uppger att man ser behov av särskilda insatser inom dessa ämnen, dels för att förbättra kunskaperna inom de specifika ämnena men också för att de är grundläggande för kunskapsutveckling inom andra ämnen. På en del skolor finns redan insatser som språk- och matematikutvecklare eller förstärkt pedagogisk personal i dessa ämnen, vilket har visat ge effekt, på andra planeras liknande insatser.

Gymnasieskolan och gymnasiesärskolan

Matematik är ett ämne som många elever upplever som svårt och krävande. De åtgärder som har haft störst effekt på studieresultaten i matematik är de insatser som special- och tillika försteläraren i matematik gör på yrkesprogrammen de första månaderna i samverkan med undervisande lärare. Kontakt skapas med samtliga elever och förutsättningar för kollegialt lärande kring varje elevs unika studiesituation möjliggörs. Efter en inledande fas går de elever som är i behov av särskilt stöd omgående över till specialundervisning.

Studietorgsverksamheten har under stora delar av läsåret skett digitalt, vilket inte har skapat de bästa förutsättningarna. Att eleverna kan få den hjälp de behöver på studietorgen i gymnasieskolan är en viktig och framgångsrik kompensatorisk faktor, men statistik från besöken visar att även högpresterande elever använder studietorgen i stor utsträckning.

Under fjärrundervisningen blev det tydligt att elever i behov av lärarledd tid och struktur under skoldagen hade större utmaningar med att nå målen. Genom ökad och fysisk närvaro på lektionerna har eleverna större möjlighet att nå högre måluppfyllelse. Elever med särskilda behov har trots fjärrundervisning kunnat vistas i skolan och pedagogiska assistenter har stöttat eleverna på plats. Dessa elever har som grupp påverkats negativt i mindre omfattning av pandemins begränsningar. Både under när- och fjärrundervisning har anpassningar gjorts in för att stödja elevens lärande. Läraren har handletts av specialpedagog för att finna fungerande extra anpassningar inom klassrummets ram. De pedagogiska assistenterna har kunnat hjälpa till med avstämningsmöten, påminnelser och bokade läxhjälpsspass när de extra anpassningarna inte räcker till. Detta ökar måluppfyllelsen, och eleverna vittnar också om att den formen av stöd är av stor vikt för att de ska klara sina studier.

Inom gymnasiesärskolan har lärmiljön i samspel med elevassistenter och pedagoger gett eleverna möjlighet att nå längre i sin utveckling. Varje elev har sin studieplan, sin planering och sin struktur. Ibland innebär det att många elever arbetar med samma sak, eller på samma ställe men utgångspunkten är alltid den enskilda elevens behov, dagliga mående och kapacitet.

8.3 Digital transformation i förskolan och skolan

Digital kompetens är en av EU:s åtta nyckelkompetenser för det livslånga lärandet. Den definieras som grundläggande färdigheter i informations- och kommunikationsteknik samt förmågan att kunna använda internet på ett säkert och kritiskt sätt. Läroplanerna för förskola och skola slår fast vikten av att ge alla elever en grundläggande digital kompetens, vilket också är en viktig del i

likvärdighetsarbetet. På det sättet kan man minska, eller förebygga en digital ojämlikhetsklyfta, vilket också ses som en förutsättning för att fostra och utveckla framtida aktiva medborgare.

Perioden med fjärrundervisning har tvingat fram en substantiell ökning av digital kompetens kopplat till undervisning för både personal och elever. Det har inte bara handlat om hur man hanterar de digitala verktygen och skapar rättssäkra prov och bedömningar, utan även om hur bemötandet kan utvecklas. Det kollegiala lärandet har varit grunden för ett veritabelt tekniksprång inom verksamheterna och som samtliga undervisande lärare varit delaktiga i. Pedagogiska lärdomar kring olika digitala verktygs för- och nackdelar har lagt en mycket god grund för den fortsatta utvecklingen av undervisningen.

8.4 Samverkan förskola, skola och näringsliv

Dagens barn och elever är framtidens medarbetare, innovatörer och entreprenörer. Barn i förskola ska därför ges möjlighet att undersöka flera olika yrken. Elever ska ges möjlighet att reflektera över olika yrkens betydelser i samhället, samla och analysera information om olika yrken och uppmuntras att bryta invanda mönster som till exempel kan ha med kön och stereotypa normer att göra samt få självkännedom om sina egna intressen, vilja, förmågor och styrkor kopplat till ett framtida yrkesval.

Samverkan med det lokala näringslivet, men också högskola och andra aktörer, bidrar till att eleverna erövrar nya kunskaper som kan ligga till grund för att de ska kunna göra sina framtida studie- och yrkesval utan att begränsas av bakgrund eller stereotypa mönster. En bred studie- och yrkesvägledning som tillgodoser elevernas behov och motiverar eleverna bidrar till att fler fullföljer sin utbildning med goda resultat. Att klara grundskolan och fullfölja sin gymnasieutbildning är en oerhört stark skyddsfaktor för den enskilda individen och motverkar bland annat framtida ohälsa och utanförskap. För särskolans elever har vi ett viktigt uppdrag att visa hur ett arbetsliv är möjligt.

Dagens barn och elever är framtidens medarbetare, innovatörer och entreprenörer. Barn och elever ska ges möjlighet att reflektera över olika yrkens betydelser i samhället, samla och analysera information om olika yrken och uppmuntras att bryta invanda mönster som till exempel kan ha med kön och stereotypa normer att göra samt få självkännedom om sina egna intressen, vilja, förmågor och styrkor kopplat till ett framtida yrkesval.

Under pandemiåret har inga studiebesök varit möjliga att utföra på förskolorna. Ej heller har besök av vårdnadshavare på förskolan kunnat ske. Under tidigare läsår har pedagogerna kunnat möjliggöra möten med omvärlden genom digitala verktyg och pedagogiska miljöer, vilket har försvärats under året, då verksamheten i största möjliga mån bedrivits utomhus. Förskolorna arbetar aktivt som Partnerförskola till Lärarutbildningen på Malmö Universitet vilket möjliggör att barn får en inblick i studerande och yrkeskategorier inom förskola tack vare de studenter som är hos oss under sin Verksamhetsförlagda Utbildning. På grund av pandemin har omvärldsorientering skett i närområdet i ökad omfattning. I undervisningen uppmärksammas yrken nära förskolans värld, till exempel vaktmästare, lastbilsleveranser, renhållningsarbetare, lokalvårdare och kokerska.

Samverkan inom grundskolan med det lokala näringslivet, men också högskola och andra aktörer, bidrar till att eleverna får nya kunskaper som kan ligga till grund för att de ska kunna göra sina framtida studie- och yrkesval utan att begränsas av bakgrund eller stereotypa mönster. En bred studie- och yrkesvägledning som följer den "röda tråden" från förskola till högstadiet upp till gymnasiet tillgodoser elevernas behov och motiverar eleverna till att fler fullföljer sin utbildning med goda resultat. Att klara grundskolan och fullfölja sin gymnasieutbildning är en oerhört stark skyddsfaktor för den enskilda individen och motverkar bland annat framtida ohälsa och utanförskap. För särskolans elever har vi ett viktigt uppdrag att visa hur ett arbetsliv är möjligt.

Under läsåret 2019/2020 fick alla grundskolor i uppdrag att utveckla den breda vägledningen. I slutet på vårterminen 2020 utvärderades läsårets insatser. Under aktuellt läsår har förskolorna och grundskolorna avslutat sitt andra läsår i detta arbete och därmed också reviderat sina handlingsplaner och följt upp inplanerade insatser. Samtliga skolor uppger att det finns rutiner på sin skola med att upprätta handlingsplan. Någon skola har lagt in i sin årscykel att handlingsplanen ska utvärderas under junidagarna. Merparten av skolorna anger att de finns en SYV-grupp på skolan. Ett fåtal skolor uppger att de inte har en SYV-grupp men har det med på agendan inför detta läsåret.

På förskolorna, fritids och grundskolorna arbetar man aktivt med en normkritisk värdegrund där barnens/elevernas tankar och idéer fångas upp i vardagen. De ska få möjlighet att besöka samhällets olika funktioner så att de får en första bild av vilka olika yrken som finns i vårt samhälle. I leken och i vardagssituationer utmanas varje barn/elev vidare i sina tankar om samhällets funktion och arbetslivets olika delar. Nedan följer en sammanfattning av förskolornas, fritids och skolornas utvärderingar.

Utvecklingsområden 2020

- Att göra den breda vägledningen till en naturlig del av undervisningen genom att schemalägga/avsätta tid till insatserna.
- Att implementera ett normkritiskt perspektiv i undervisningen.
- Att skapa struktur och rutin för att utveckla den breda vägledningen- tydliggöra vem som är ansvarig för vad.
- Att fler i personalen ska använda det digitala verktyget Hej-Framtidsval för tips, kunskap och inspiration.
- . Att pedagogerna arbetar aktivt med skolans handlingsplan och aktivitetsplan.
- Att den breda vägledningen finns med på arbetslagets dagordning och att det blir en, naturlig del i undervisningen.

Att ge elever mer kunskap om olika yrken.

Planerade insatser/åtgärder

- Presentera handlingsplanen för personalen i uppstarten.
- Att presentera / informera berörd personal om verktyget Hej- Framtidsval och dess fördelar.
- Ämnesövergripande arbete där svenska är ett av ämnena där den breda vägledningen syns.
- Pedagogerna ska utvärdera sitt arbete med den breda vägledning i en halvårsanalys.
- Att alla de övningar som står inskrivna i vår SYV-plan ska bli genomförda under läsåret och att våra utvecklingsområden ska implementeras i verksamheten.
- Yrkesspaning vid studiebesök och utflykter
- Veckans yrke
- Leklådor med olika yrken (lågstadiet).
- Besök av elevers föräldrar som berättar om sitt yrke

Styrkor

Genom att den breda vägledningen har blivit en punkt på dagordningen, när pedagogerna har teammöte, har det skapats fler tillfällen för pedagogerna att diskutera och reflektera kring arbetet. Det har även varit en kontinuerlig påminnelse om vad de ska göra enligt skolans aktivitetsplan. Efter att pedagogerna skrivit sin halvårsanalys i december, gavs en bra överblick vad som var gjort och vad de skulle arbeta vidare med under vårterminen. Ytterligare en bidragande orsak till att det

har fungerat bra på exempelvis fritids, förskola och inom årskurs 1-6 är att det finns en förstelärare/teamledare som ansvarar och stöttar personal i arbetet med den breda vägledningen. All involverad personal har varit flexibla och har genomfört alternativa insatser som till exempel digitala möten där eleverna har fått intervju eller lyssna på en person och dess yrke.

I samband med olika arbetsområden har yrken och arbetslivet varit en naturlig del av undervisningen. Anledningen till att arbetet har gått bra är för att det finns en tydlig handlingsplan och för att det finns schemalagd tid till att genomföra insatserna.

Den breda vägledningen har fungerat enligt planen tack vare regelbundna möten där bred vägledning varit på agendan.

Brister

En del skolor upplever att pandemin och tidsbrist gör att det är svårt att genomföra arbetet. Flera skolor anger att en del av de inplanerade insatserna inte har gått att genomföra på grund av pandemin, t.ex. studiebesök, besök av representanter från olika arbetsgivare, besök av elevers vårdnadshavare som ska berätta om sitt yrke samt traditionell prao.

En skola anger att inga av teamen på skolan har använt sig av Hej-framtidsval, trots att det finns tydliga direktiv i aktivitetsplanen om att verktyget ska användas.

Samma skola som uppger att det har fungerat bra inom fritids, förskolan och årskurs 1-6 upplever att det inte har fungerat lika bra vid skolans högstadium. Personal i årskurs 7-9 har ännu inte fått in rutiner på att integrera den breda vägledningen i sina ämnen. SYV-planen måste vara mer konkret för att den ska gå att följa och blir lättare att utvärdera.

En del skolor anger att de har en person som är ansvarig för den breda vägledningen men det finns inte någon arbetsgrupp (SYV-grupp).

Analys

Skolorna uppger nedanstående om vilka lärdomar de tar av årets insatser:

- Att uppdraget behöver tydliggöras för ansvariga för både utförandet och uppföljningen (att ansvarig personal från skolan tydliggör).
- Att skolan behöver jobba vidare med elevernas självkännet.
- Att skolan måste bli bättre på att dokumentera och följa upp den breda vägledningen
- Skolan behöver bli bättre på normkritik/ normkritiskt förhållningssätt.

Utvecklingsområden

- Skolan behöver utveckla och lägga fokus på att den breda vägledningen blir hela skolans ansvar och att den blir en naturlig del i undervisningens alla ämne.
- Skolan behöver tydliggöra uppdraget för ansvariga för både utförande och uppföljningen.
- Skolan behöver en ansvarig för SYV- insatserna från båda arbetslagen som både går igenom skolans SYV-plan årligen och kan arbeta med att implementera det som bestäms i arbetet.
- Arbetet med normkritiskt förhållningssätt behöver utvecklas överlag i undervisning och lärande.
- Skolans personal måste bli bättre på att använda Hej-Framtidsval.
- Tydligare rutiner genom att förstelärare ansvarar för implementeringen samt uppföljning. Teamledaren ansvarar för att hålla handlingsplanen levande och skapa utrymme för tematiskt arbetssätt.

Aktiviteter

- Satsa på SYV-kompetens för nyanlända elever.

- Att blir bättre på att synliggöra icke-traditionella yrken.
- Ha bättre fokus på elever som inte har vuxenförebilder.
- Normkritiskt förhållningssätt
- Väva in bred vägledning i ämnesundervisningen

PRAO

All traditionsenlig PRAO ställdes in under det gångna läsåret och istället genomfördes det alternativ PRAO. Under tre halvdagar genomfördes alternativ PRAO utifrån tema arbetsliv, arbetsmarknad och gymnasieinformation. Dagarna varvades med praktiska moment som rollspel, quiz, diskussionsövningar, föreläsningar och filmvisning. Eleverna fick möjlighet att "tycka till" genom att svara på en enkät om hur de upplevt dagarna. Merparten av eleverna upplevde praodagarna som lärorika, informativa och intressanta. Eleverna uppgav i svaren att de önskade mer gymnasieinformation och specifik information om inriktningar för varje program. Vidare önskade eleverna fler yrkesverksamma föreläsare.

Inför läsåret tecknade bildningsförvaltningen avtal med *Ungas möjligheter* (tidigare *Transfer*). Samtliga planerade insatser fick dock skjutas upp på grund av rådande pandemi. Under läsåret 2021/2022 kommer *Ungas möjligheter* göra besök till våra skolenheter vilket också blir ett inslag som är obligatoriskt för samtliga högstadieskolor.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att skolorna har kommit olika långt med att implementera den breda vägledningen. En del skolor anger att en deras personal inte känner till att skolan har en SYV-plan. Detta är ett utvecklingsområde; att informera all personal om att det är "allas ansvar att arbeta med den breda vägledningen" samt att varje SYV-grupp på respektive skola presenterar SYV-planen för sina kollegor. Enheterna som uppger att arbetet med den breda vägledningen har fungerat bra anger som anledning till framgångarna beror på att:

- skolorna (rektorn) utsett ansvariga för SYV-grupp, exempelvis förstelärare
- skolorna har den breda vägledningen som punkt på dagordningen vid team-möte
- skolorna har avsatt schemalagd tid för att arbeta med den breda vägledningen
- skolorna involverar tjänstgörande studie- och yrkesvägledare vid insatser samt som bollplank.

Det framkom tydligt i utvärderingarna att pandemin har hindrat enheterna att utföra vissa inplanerade insatser såsom studiebesök, besök av föreläsare, besök av vårdnadshavare som ska berätta om sitt yrke samt traditionell prao. Besöken av studie- och yrkesvägledarna till årskurs 5 och 6 har genomförts vid alla enheter och upplevdes som väldigt positivt både från elever, tjänstgörande studie- och yrkesvägledare och övrig involverad personal. Studie- och yrkesvägledarna upplever att eleverna har varit förberedda med frågor samt införstådda med varför klassen får besök av studie- och yrkesvägledarna. Trots att den traditionella praon ställdes in på grund av pandemin genomfördes alternativ prao.

I utvärderingarna framkommer det att verktyget Hej-Framtidsval inte nyttjas av lärarpersonal vid vissa enheter. Positivt är att det har uppmärksamats och att enheterna ska informera -visa verktyget vid höstterminens start.

Gymnasieskolan

Alla yrkesprogram har av förklarliga skäl god samverkan med arbetslivet, med såväl enskilda företag som branschorganisationer. Eleverna har genomfört sitt arbetsplatsförlagda lärande trots pandemin. Företagsrepresentanter och branschrepresentanter har deltagit vid programråd, även om detta skett i något lägre grad än normalt. Programråden har hållits digitalt.

Bygg- och anläggningsprogrammet är knutet till aktiva branschers yrkesnämnder, BYN Byggnadsindustrins yrkesnämnd, BYN, och Måleribranschens yrkesnämnd, MYN. Detta samarbete

har påverkats av pandemin och de fortbildningar för personal som arrangeras av dessa branscher har antingen ställts in, kortats ner eller genomförts digitalt. Det är ingår som ett naturligt inslag i undervisningen för Bygg- och anläggningsprogrammet att arbeta med värdeskapande projekt. Eleverna har exempelvis deltagit i en mängd olika projekt för skapa en bättre miljö på Söderslättsgymnasiet. En försvårande omständighet är att sådana projekt alltid måste föregås av en dialog med branschen och Tekniska serviceförvaltningen, eftersom Gymnasiet inte får göra arbeten som kan utföras av företag eller kommunal förvaltning. Dessa restriktioner och pandemin till trots har Bygg- och anläggningsprogrammets samverkan med näringslivet hållit en acceptabel nivå.

El- och energiprogrammet är certifierat av Elteknikbranschens gymnasieskola, ETG, vilket både är en kvalitetsstämpel för programmet och innebär bättre anställningsmöjligheter för eleverna. ETG:s branschmöten och utbildningsdagar för personal har skett digitalt, vilket innebär att viktiga informella kontaktytor som skapas vid fysiska möten inte ägt rum. Sedan tidigare har de lokala företagsrepresentanterna inte varit så aktiva vid programråd och det skedde en ytterligare försämring av aktiviteten vid de digitala programråden. Elever som inte hade någon plats för sitt arbetsplatsförlagda lärande under våren har arbetat med olika el-projekt på skolan. Normalt sett är det svårt att arbeta med värdeskapande projekt på El- och energiprogrammet, eftersom endast företag får godkänna elevers arbeten utanför våra elevverkstäder. I det här fallet är det larmföretaget som står för denna garanti, vilket varit ett synnerligen positivt inslag i elevernas utbildning. Samverkan mellan skola och arbetsliv har hållit en relativt god nivå trots de begränsningar som pandemin fört med sig.

Industri tekniska programmet har ett mycket nära samarbete med branschen via Teknikcollege. Företagen är mycket måna om att dessa elever ska få en god utbildning och kunna anställas efter att de avslutat sin gymnasietid. Detta bådar gott för det arbetsplatsförlagda lärandet och för elevernas fortsatta utveckling mot målen och gymnasieexamen.

På Handels- och administrationsprogrammet har programmets internationella arbetsplatsförlagda lärande inte varit genomförbart på grund av pandemin och de reserestriktioner som varit gällande. Programmet har istället vidareutvecklat samverkan med Ung företagsamhet, UF, samt med olika företagare från näringslivet. Ett koncept med företrädare som agerat jury då eleverna bland annat pitchat sina affärsidéer har gått att genomföra. Företagarna har även varit hjälpsamma och tagit emot programmets elever för arbetsplatsförlagt lärande. För att träna eleverna inför ett livslångt lärande, har Handels- och administrationsprogrammet arbetat med värdegrundsfrågor inom Corporate Responsibility, som bland annat innefattar mänskliga rättigheter, rasism, internettrakasserier och bemötande. Sett till nämnda aktiviteter har Handels- och administrationsprogrammets elever totalt sett kunnat upprätthålla en god nivå av samverkan mellan skola och näringsliv.

På Barn- och fritidsprogrammet samverkar eleverna med både näringsliv, offentlig sektor och bildningsförvaltningens pedagogiska verksamheter. Eleverna på programmet har under de senaste åren varit engagerade i utlandspraktik via UHR:s projekt Erasmus. Under innevarande läsår har programmet beviljats medel och ingått i ett samarbete med Erasmus för arbetsplatsförlagt lärande utomlands, men har på grund av pandemin inte kunnat genomföra densamma. Det har funnits stora utmaningar med att hitta utbildningsplatser inom det arbetsplatsförlagda lärandet på grund av de restriktioner som pandemin fört med sig.

På Vård- och omsorgsprogrammet har samverkan skett inom Vård- och omsorgscollege med grannkommuner och Vuxenutbildningen, för att ta fram likvärdiga strukturer inför det nya Vård- och Omsorgsprogrammet, som startar i år 1 höstterminen 2021.

Många av de studieförberedande programmen har en god samverkan med det omkringliggande näringslivet. Samverkansformerna har påverkats av pandemin, då externa föreläsare och företrädare i lägre utsträckning kunnat delta i samarbeten med skolan. Naturvetenskapsprogrammet har exempelvis ett kontinuerligt samarbete med företag och föreningar kring arbetslivsdagar och projektarbeten, vilka samtliga har ställts in. Detta gäller i ännu högre grad Teknikprogrammet, som

normalt sett har en veckas yrkespraktik och deltar i innovationstävlingar. Inte heller dessa evenemang har kunnat genomföras digitalt med bibehållen god kvalitet.

Ekonomiprogrammet har haft färre kontakter med näringslivet än ett normalt läsår. Det har dock arrangerats digitala föreläsningar med enskilda näringslivskontakter. Eleverna har kunnat driva UF-företag som vanligt men med ett betydligt större inslag av aktiviteter på distans. Både mentorskapet från externa företag och försäljningen har anpassats utifrån de rådande förhållandena.

Marknadsföringsaktiviteter och försäljning av UF-företagens produkter och tjänster har kunnat genomföras i ett nytt samarbete med den lokala under en utställning på Valengallerian. I normala fall närvarar eleverna på kommunens näringslivsfrukost, men dessa har varit inställda under läsåret. Till viss del har alla anpassningar och begränsningar påverkat elevernas motivation och därmed resultat.

På Samhällsprogrammet har en stor del av omvärldskunskapen på grund av pandemin fått omorganiseras från studiebesök till ett utökat samarbete med studie- och yrkesvägledningen, som varit en aktiv del i kurser på programmet.

Generellt gäller att varken yrkesprogram eller studieförberedande program har kunnat genomföra studiebesök på företag och lärosäten, vilket påverkat samverkan med näringslivet negativt inom vissa program. Söderslätts gymnasiet kommer att arbeta aktivt under kommande läsår för att återuppta befintliga och utveckla nya kontaktytor med framförallt omkringliggande näringsliv och lärosäten.

9 Prioriterade utvecklingsområden

9.1 Förskolans utvecklingsområden

Med grund i analyserna ovan kommer förskolans arbete under det kommande läsåret 2021/2022 att fokusera på följande utvecklingsområden.

Bättre hälsa samt ökad trygghet och studiero i förskolan

Mål:

- Varje barn har förutsättningar att utveckla en allsidig rörelseförmåga och upplever rörelseglädje.
- Balans mellan rörelse och vila genom en tillgänglig och säker lärmiljö inomhus och utomhus som stödjer ett hälsofrämjande arbete.
- Genom trygg inskolning och trygga övergångar mellan avdelningar samt till grundskolan ska alla barn uppleva trygghet och studiero på förskolan.
- Ökad kunskap hos personalen kring kränkningar mellan mindre barn, när och hur anmälan ska göras och hur utredning och åtgärder ska genomföras.

Aktiviteter:

- Planerade rörelseaktiviteter inom- och utomhus varje dag där alla barn kan delta.
- Utveckla barns delaktighet och inflytande genom t.ex. måltidsråd och miljöråd.
- Implementeringen av plan för överlämningar som gruppen för överlämningar arbetar fram.
- Kollegialt lärande
- Utbildningstillfällen kring lagstiftning och praxis avseende kränkningar, anmälningar samt utredningar.

Högre måluppfyllelse och förbättrade resultat i förskolan

Mål:

- Varje barn ges förutsättningar att utveckla ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmågan att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och skilda syften.
- Alla pedagoger använder sig av Bornholmsmodellen och TAKK i sin undervisning.
- Varje barn utmanas på sin nivå utifrån sina förutsättningar för att nå så långt som möjligt i sin utveckling.
- Varje barn ges förutsättningar att utveckla intresse för och förmåga att uttrycka tankar och åsikter så att de kan påverka sin situation.
- Utvecklad dokumentation- och analysförmåga hos pedagoger.

Aktiviteter:

- Utbildning i Bornholmsmodellen och TAKK
- Kollegialt lärande, litteraturläsning och workshops
- Implementering av handlingsplan för språk-, läs- och skrivutveckling och stödja flerspråkiga barns modersmålsutveckling genom bl.a. digitala pedagogiska verktyg.
- Implementering av Trelleborgs kommuns handlingsplan för särskilt begåvade och högpresterande barn och elever
- Upprätta en god struktur för dokumentation, planering samt uppföljning och analys av det systematiska kvalitetsarbetet.
- Utveckla rutiner för att kontinuerligt och systematiskt följa, dokumentera och analysera varje barns utveckling och lärande i den pedagogiska dokumentationen.
- Implementering av stödsystem för närvarorapportering.

Digital transformation i förskolan

Mål:

- Varje barn ges förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens genom att ge det möjlighet att utveckla en förståelse för den digitalisering det möter i vardagen - stärka barnets digitala kompetens.
- All personal ska kunna hantera digitala pedagogiska verktyg i förskolan.
- Utveckla digital undervisning och användandet av digitala verktyg i undervisningen.

Aktiviteter:

- Praktiskt arbete
- Kollegialt lärande och workshops
- Utbildning av nyckelpedagoger
- Teach – meet – goda exempel

Samverkan förskola och näringsliv

Mål

- Varje barn har en inblick i närsamhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv.
- Varje barn ges förutsättningar att utveckla intresse för och förståelse för samband i naturen och för naturens olika kretslopp samt för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra.

Aktiviteter

- Arbeta utifrån förskolans SYV-plan.
- Fokus på kretslopp, återbruk och minskad konsumtion.

9.2 Grundskolans utvecklingsområden

Med grund i analyserna ovan kommer grundskolans arbete under det kommande läsåret 2021/2022 att fokusera på följande utvecklingsområden.

Bättre hälsa samt ökad trygghet och studiero i grundskolan

Mål:

- Skapa en närvarokultur där varje elev känner sig sedd och hörd, i syfte att minska frånvaron och förbättra den psykiska hälsan.
- Varje elev upplever en ökad grad av delaktighet och inflytande för att skapa ett sammanhang och känsla av tillhörighet, en del av närvarokulturen.
- Fysisk aktivitet är en naturlig del av skoldagen genom att ge varje elev förutsättningar att utveckla en allsidig rörelseförmåga och uppleva rörelseglädje, i syfte att öka det fysiska välbefinnandet och förmåga till kunskapsinhämtning.
- En röd tråd i elevhälsoarbetet, där också förskolan inkluderas.
- Ökad trygghet vid övergångar till förskoleklass, mellan och till gymnasiet.

Aktiviteter:

- Kollegialt lärande, litteraturläsning och workshops
- Planerade rastaktiviteter där elever ges inflytande på utformning.
- Rörelseaktiviteter som integrerad del i skoldagen.
- Framtagande av samt implementering av plan för tidigare samordnade insatser likt Skottlandsmodellen.
- Förstärkt elevhälsoteam.
- Relationellt ledarskap i klassrummet.

- Fortsatt implementering av förvaltningsgemensam plan för trygga övergångar.
- Förberedelse för implementering av ny läroplan (2022).
- Implementering av YAM, gruppsamtal i högstadiet ledda av psykolog och kurator.
- Pedagogiska måltider.

Högre måluppfyllelse och förbättrade studieresultat i grundskolan

Mål:

- Varje elev ska som lägst vara behörig till gymnasiets yrkesförberedande program.
- Varje elev ges förutsättningar att utveckla ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmågan att berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och skilda syften.
- Varje elev utmanas på sin nivå utifrån sina förutsättningar för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.
- Högre resultat i matematik och svenska.
- Högre jämlikhet mellan pojkar och flickors resultat.

Aktiviteter:

- Kollegialt lärande, litteraturläsning och workshops.
- Motivationshöjande insatser samt undervisning i studieteknik.
- Förberedelse för implementering av ny läroplan (2022).
- Implementering av handlingsplan för språk-, läs- och skrivutveckling samt handlingsplan för att stärka nyanlända och flerspråkiga elevers lärande för att stärka samtliga elevers språkliga förmåga.
- Stärka undervisningen i språk och matematik.
- Utveckling av skolbiblioteken.
- Implementering av Trelleborgs kommuns handlingsplan för särskilt begåvade och högpresterande barn och elever
- Utveckla det systematiska kvalitetsarbetet, genom bl.a. fortbildning för skolledare.
- Kvalitetssäkra närvarorapportering och utredning av problematisk frånvaro.
- Analys av skillnader i resultat och förutsättningar för pojkar och flickor, samt implementering av insatser för att minska skillnaden.
- Kvalitetssäkring av pedagogiska utredningar och åtgärdsprogram.

Digital transformation i grundskolan

Mål:

- Alla pedagoger känner sig trygga med och använder det digitala pedagogiska rummet för att stärka elevers kunskapsutveckling.
- Digitala pedagogiska verktyg är en integrerad del av undervisningen för att stärka samtliga elevers kunskapsutveckling.
- Varje elev ges förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens genom att få möjlighet att utveckla en förståelse för den digitalisering eleven möter i vardagen - stärka elevens digitala kompetens.

Aktiviteter:

- Kollegialt lärande och workshops
- Teach – meet – goda exempel
- LIKA-utvärderingar.
- Säkerställa tillgång till adekvat teknik i undervisningen.

Samverkan grundskola och näringsliv

Mål

- Varje elev har förutsättningar att göra medvetna och väl underbyggda val i utbildning och yrkesliv, utan att begränsas av kön, invanda mönster eller stereotypa normer.

Aktiviteter

- Arbeta utifrån skolans SYV-plan.
- Utveckla processen för vägledning inför gymnasieval.
- Ungas möjligheter - motivera och inspirera till framtida utbildning- och yrkesval.

9.3 Grundsärskolans utvecklingsområden

Med grund i analyserna ovan kommer grundsärskolans arbete under det kommande läsåret 2021/2022 att fokusera på följande utvecklingsområden.

Grundsärskolans arbete är inkluderat i grundskolans. De mål och aktiviteter som gäller för grundskolan gäller också för grundsärskolan. Specifika mål för grundsärskolan är:

- Eleverna förbereds för ett så självständigt liv som möjligt, utifrån individuella förutsättningar och förmåga.
- Eleverna har en tydlig bild av möjliga framtida utbildnings- och yrkesval, utifrån individuella förutsättningar och förmåga.
- Eleverna är trygga med flera pedagoger och kan röra sig självständigt i skolans miljö, utifrån individuella förutsättningar och förmåga.

9.4 Fritidshemmets utvecklingsområden

Med grund i analyserna ovan kommer fritidshemmet arbete under det kommande läsåret 2021/2022 att fokusera på följande utvecklingsområden.

Utöver de mål och aktiviteter som anges för grundskolan, som också är giltiga för fritidshemmet, gäller följande mål för fritidshemmet.

- Elever upplever hög grad av trygghet i fritidshemmet.
- Utomhusverksamheten är väl utvecklad och rörelse och aktivitet är en given del av vistelsen på fritidshemmet.
- Fritidshemmets personal är delaktig i rastaktiviteter.
- Den förvaltningsgemensamma planeringsmallen är implementerad i verksamheten.
- Det språkutvecklande arbetssättet genomsyrar även fritidshemmets verksamhet, genom lässtunder, tillgång till böcker etc.
- Elever på fritidshemmet är producenter snarare än konsumenter av digital information.
- Vårdnadshavare upplever i hög grad att de är informerade om fritidshemmets verksamhet.

9.5 Gymnasieskolans utvecklingsområden

Med grund i analyserna ovan kommer gymnasieskolans arbete under det kommande läsåret 2021/2022 att fokusera på följande utvecklingsområden.

Bättre hälsa samt ökad trygghet och studiero i gymnasieskolan

Mål:

- Skapa en närvarokultur där varje elev känner sig sedd och hörd, i syfte att minska frånvaron och förbättra den psykiska hälsan.
- Varje elev upplever en ökad grad av delaktighet och inflytande för att skapa ett sammanhang och känsla av tillhörighet, en del av närvarokulturen.
- Likvärdiga och formaliserade frånvaroutredningar.

- Likvärdig och förfinad plan för särskilt stöd inom gymnasieskolans båda enheter.
- Förfinad föräldrainformation och möjlighet till delaktighet.

Aktiviteter:

- Likvärdig rapportering till CSN för att kvalitetssäkra närvarorapporteringen.
- Implementering av gemensam lärplattform för enhetlig kommunikation till föräldrar.

Högre måluppfyllelse och förbättrade studieresultat i gymnasieskolan

Mål:

- Varje elev ges förutsättningar att utveckla ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmågan att berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och skilda syften.
- Varje elev utmanas på sin nivå utifrån sina förutsättningar för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Aktiviteter:

- Implementering av handlingsplan för språk-, läs- och skrivutveckling samt handlingsplan för att stärka nyanlända och flerspråkiga elevers lärande för att stärka samtliga elevers språkliga förmåga.
- Implementering av Trelleborgs kommuns handlingsplan för särskilt begåvade och högpresterande barn och elever
- Utveckla det systematiska kvalitetsarbetet, genom bl.a. fortbildning för skolledare.
- Förtydligande av struktur i det gemensamma systematiska kvalitetsarbetet för gymnasieskolans två enheter.
- Kvalitetssäkra närvarorapportering och utredning av problematisk frånvaro.
- Kvalitetssäkring av pedagogiska utredningar och åtgärdsprogram.
- Förstelärares deltagande i det systematiska kvalitetsarbetet ska utvecklas och utvidgas.

9.6 Gymnasiesärskolans utvecklingsområden

Med grund i analyserna ovan kommer gymnasiesärskolans arbete under det kommande läsåret 2021/2022 att fokusera på följande utvecklingsområden.

I analysen av förra årets stora organisationsförändringar inom gymnasiesärskolan framkommer att den nuvarande personalgruppen har en mycket god kompetens kring eleverna och deras behov. Viljan till att utveckla verksamheten inom personalgruppen och ledningen är stor. Utmaningarna inför kommande läsår uppges ligga i att få personalen att hitta rätt i organisationen efter ett läsår med stora omställningar och, inte minst, pandemin. Under kommande läsår kommer fokus att riktas mot att skapa struktur och hitta rätt prioriteringar inom den nya organisationen. Gruppen behöver arbeta mer som en enhet, se varandras styrkor och både dela med sig och lära sig av och till varandra. Det kollegiala lärandet anges som en nyckelfaktor för att utveckla organisationen

I analysen av verksamhetsåret har det också framkommit ett behov av att förfina kommunikationsstrukturen mot hem och stödjande insatser. Då kommunikation inom detta område sker dagligen är det än viktigare att det finns hållpunkter och strukturer som förmedlar andra delar. Detta årshjul kommer att skapas och prövas under det kommande läsåret.